

REFORÇ I AMPLIACIÓ

Llengua

Fitxes de reforç

Fitxa 1	Els dos punts i el guió	3
Fitxa 2	L'oració	4
Fitxa 3	L'oració: tipus d'oració	5
Fitxa 4	La síl·laba tònica	6
Fitxa 5	Les paraules agudes, planes i esdrúixoles	7
Fitxa 6	L'accentuació de les paraules agudes	8
Fitxa 7	El verb: nombre i persona	9
Fitxa 8	Els temps verbals	10
Fitxa 9	Les paraules polisèmiques	11
Fitxa 10	Les paraules planes	12
Fitxa 11	El verb: la primera conjugació	13
Fitxa 12	Formes no personals	14
Fitxa 13	El verb: formes simples i compostes	15
Fitxa 14	Les paraules esdrúixoles	16
Fitxa 15	El verb: la segona conjugació	17
Fitxa 16	El verb: la tercera conjugació	18
Fitxa 17	La conjugació	19
Fitxa 18	La comparació	20
Fitxa 19	L'accent diacrífic	21
Fitxa 20	El nom: gènere i nombre	22
Fitxa 21	El nom: comú i propi	23
Fitxa 22	El nom: individual i col·lectiu	24
Fitxa 23	La metàfora	25
Fitxa 24	L'ús de g/gu i c/qu	26
Fitxa 25	L'ús de gü/qü	27
Fitxa 26	El subjecte i el predicat	28
Fitxa 27	Els sinònims i els antònims	29
Fitxa 28	La erra: r/rr	30
Fitxa 29	La h	31
Fitxa 30	L'article	32
Fitxa 31	L'article i l'apòstrof	33
Fitxa 32	L'article femení	34
Fitxa 33	Famílies lèxiques	35
Fitxa 34	Els grups br , bl , mb i nv	36
Fitxa 35	Els determinants demostratius i possessius	37
Fitxa 36	Els prefixos	38
Fitxa 37	Les consonants finals mudes	39
Fitxa 38	L'adjectiu	40
Fitxa 39	Els augmentatius, diminutius i despectius	41

Fitxa 40	L'ús de g/j i tg/tj	42
Fitxa 41	Els pronoms personals forts	43
Fitxa 42	Els pronoms personals febles	44
Fitxa 43	El camp semàntic	45
Fitxa 44	La essa sorda	46
Fitxa 45	Els adverbis	47
Fitxa 46	Les paraules compostes	48
Fitxa 47	La essa sorda i la essa sonora	49
Fitxa 48	L'ampliació d'oracions	50

Fitxes d'ampliació

Fitxa 1	Precisió lèxica	51
Fitxa 2	L'ús del guió i els dos punts	52
Fitxa 3	Redactem una notícia	53
Fitxa 4	L'accentuació: agudes, planes i esdrúixoles	54
Fitxa 5	Creem un anunci	55
Fitxa 6	Paraules polisèmiques	56
Fitxa 7	Paraules homònimes	57
Fitxa 8	Les tres conjugacions	58
Fitxa 9	Formes no personals del verb	59
Fitxa 10	Descriu ambients	60
Fitxa 11	El nom: tipus de noms	61
Fitxa 12	Fem una auca	62
Fitxa 13	Les comparacions i les metàfores	63
Fitxa 14	L'ús de g/c , gu/qu i gü/qü	64
Fitxa 15	Concordança subjecte i predicat	65
Fitxa 16	Escrivim notes i avisos	66
Fitxa 17	Els sinònims i els antònims	67
Fitxa 18	L'article femení i l'apòstrof	68
Fitxa 19	La carta	69
Fitxa 20	Altres determinants	70
Fitxa 21	La biografia	71
Fitxa 22	Pronoms personals fort i febles	72
Fitxa 23	Escrivim un diari personal	73
Fitxa 24	La essa sorda	74
Fitxa 25	Els mots compostos	75
Fitxa 26	La essa sonora	76
Fitxa 27	L'oració	77
Fitxa 28	El narrador de la història	78

Projecte **La Casa del Saber**

**Grup Promotor
Santillana**

El quadern de **Reforç i ampliació 4** de **Llengua** per al quart curs d'Educació Primària és una obra col·lectiva concebuda, creada i realitzada al Departament de Primària de Grup Promotor / Santillana sota la direcció de M. ÀNGELS ANDRÉS CASAMIQUELA.

Text: Dolors López Monné

Il·lustració: Mercè Ortí

Edició: Gemma Comas i Cortijo, Pere Macià Arqué

Composició i muntatge: Eduard Cànovas

Correcció: Grup Promotor

© 2008 Grup Promotor / Santillana Educación, S. L.
Frederic Mompou, 11 (Vila Olímpica)
08005 Barcelona
PRINTED IN SPAIN
Imprès per

CP: 914896
Dipòsit legal:

Es prohibeix, llevat d'excepció prevista per la llei, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació d'aquesta obra sense l'autorització dels titulars de la propietat intel·lectual. La infracció dels drets esmentats pot constituir un delicte contra la propietat intel·lectual (articles 270 i següents del Codi penal).

Nom _____ Data _____

Recorda

Fem servir els **dos punts** (:) quan volem introduir allò que diu un personatge. Els dos punts tanquen les paraules del narrador i donen pas a les d'un personatge. Fem ús del **guió** de diàleg (–) per introduir la intervenció directa d'un personatge.

1. Encercla tots els signes de puntuació.

La Mireia arriba tota contenta a casa, obre la porta i crida:

–Hola! Que hi ha algú?

–Sí, sóc a la cuina –diu la mare.

–Mare, mare, he tret un nou a l'examen de català –crida contenta la Mireia.

–Oh! Estic molt contenta, Mireia. Veus com treballant una mica es treuen bons resultats? –diu la mare tot felicitant la Mireia.

2. Completa aquest diàleg amb els signes de puntuació que hi falten.

El lleó i la girafa parlen animadament mentre passen la tarda. El lleó li comenta

No voldries pas fer de reina de la selva per uns dies?

Jo? Vols dir que podria? respon la girafa sorpresa.

I per què no? No cal res per dirigir la selva, només s'ha de ser bona persona i tu ho ets.

A la girafa li pugen els colors i molt emocionada li contesta

Lleó, bon lleó, tu sí que ets bona persona! D'acord, però m'hauràs d'explicar quina és la meva tasca.

■ Completa el diàleg amb dues intervencions més.

Nom _____ Data _____

Recorda

L'**oració** és un grup de paraules ordenades amb sentit complet.

1. Ordena els blocs per formar oracions.

- Hi ha alguna oració interrogativa? Com ho saps?

- Quin altre tipus d'oració hi ha?

Nom _____ Data _____

Recorda

L'oració és un grup de paraules ordenades que tenen un sentit complet.

Hi ha diversos **tipus d'oracions** segons la intenció de qui parla.

- Si volem afirmar o negar alguna cosa, fem servir oracions **enunciatives**. Sempre acaben amb un punt (.).
- Si volem preguntar, fem servir oracions **interrogatives**; acaben amb el signe d'interrogació (?).
- Quan volem expressar sentiments, fem servir oracions **exclamatives**; acaben amb el signe d'admiració (!).
- Quan volem donar una ordre, fem servir oracions **imperatives**.

1. Subratlla els grups de paraules que formen una oració.

- En Miquel i l'Arnau busquen una peça.
- La meu mare interès poc.
- L'Asha berena pa amb xocolata.
- Demà pluja poca tenen una noia.
- El noi ha comprat un cotxe teledirigit.

■ Corregeix les que no són oracions per tal que ho siguin.

2. Puntua les oracions i escriu de quin tipus són.

- Busques alguna cosa en concret _____
- No es permet aparcar en la zona reservada _____
- Quina sorpresa _____
- No llencis els papers a terra _____
- Vols que t'acompanyi al metge _____
- Prefereixo anar-hi tota sola _____
- Treu el llibre de matemàtiques _____

Nom _____ Data _____

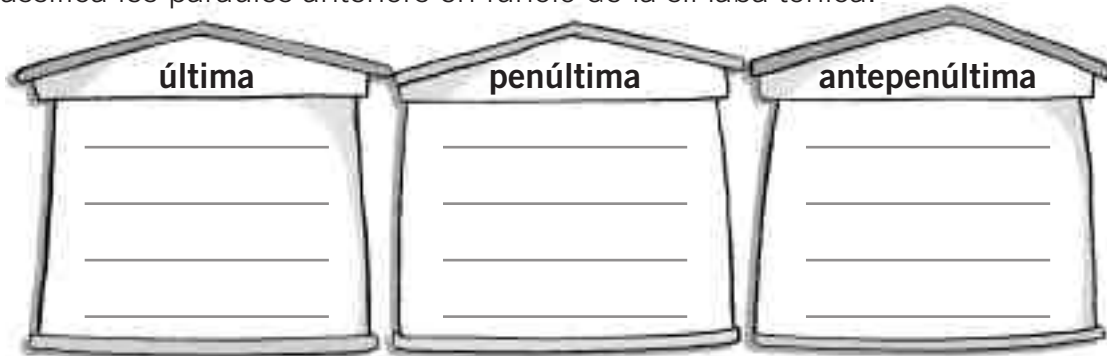
Recorda

La **síl·laba tònica** és la que pronunciem amb més força.

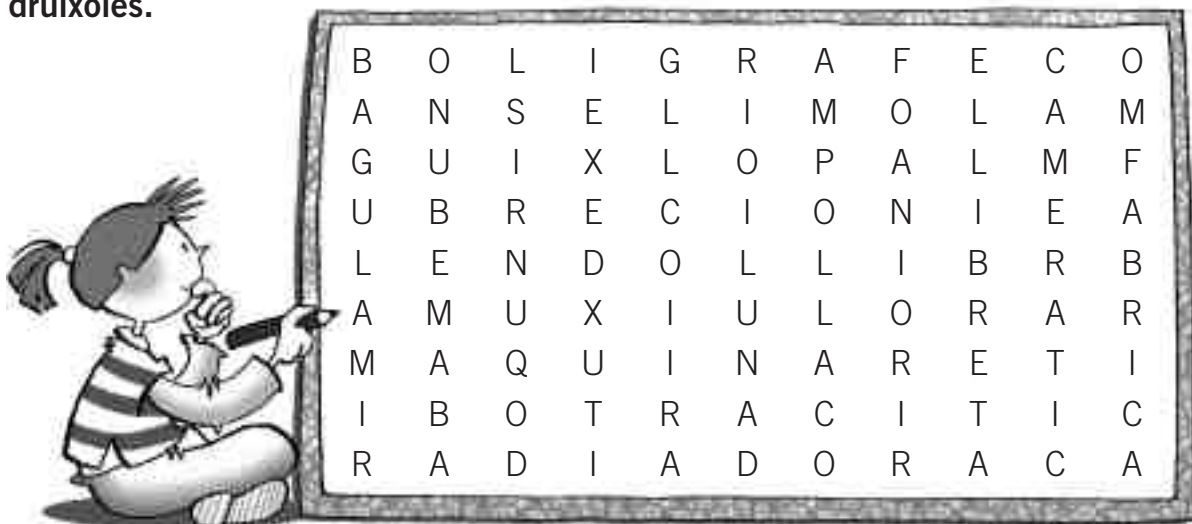
1. Separa les síl·labes i encercla la tònica.

- pomera _____
- última _____
- telèfon _____
- mètrica _____
- camí _____
- agricultor _____
- moble _____
- armari _____
- sofà _____
- pescar _____
- còmode _____
- ràfega _____

■ Classifica les paraules anteriors en funció de la síl·laba tònica.

2. Localitza en la sopa de lletres tres paraules agudes, tres de planes i tres d'esdrúixoles.

agudes: _____

planes: _____

esdrúixoles: _____

Les paraules agudes, planes i esdrúixoles

Nom _____ Data _____

Recorda

Segons la posició de la síl·laba tònica, les paraules es classifiquen en:

- **agudes**, si la síl·laba tònica és l'última: *con-ti-**nent***.
- **planes**, si la síl·laba tònica és la penúltima: *O-ce-a-**ni**-a*.
- **esdrúixoles**, si la síl·laba tònica és l'antepenúltima: **À**-fri-ca, **À**-si-a, A-**mè**-ri-ca.

1. Separa en síl·labes i encercla la tònica.

• pota	_____	• fesol	_____
• carpeta	_____	• ordinador	_____
• màquina	_____	• rètol	_____
• clàssica	_____	• mirar	_____
• música	_____	• indústria	_____
• mocador	_____	• nòrdic	_____

■ Ara classifica-les.

agudes: última síl·laba tònica	planes: penúltima síl·laba tònica	esdrúixoles: antepenúltima síl·laba tònica
 _____ _____ _____ _____	 _____ _____ _____ _____	 _____ _____ _____ _____

2. Encercla les paraules mal classificades.

agudes	planes	esdrúixoles
 camió interès reflex telèfon	 làmpada llibreta pintura intrèpid	 sistemàtica logopèdia metà·lica plàstic

■ Col·loca les paraules mal classificades allà on els correspon.

L'accentuació de les paraules agudes

Nom _____ Data _____

Recorda

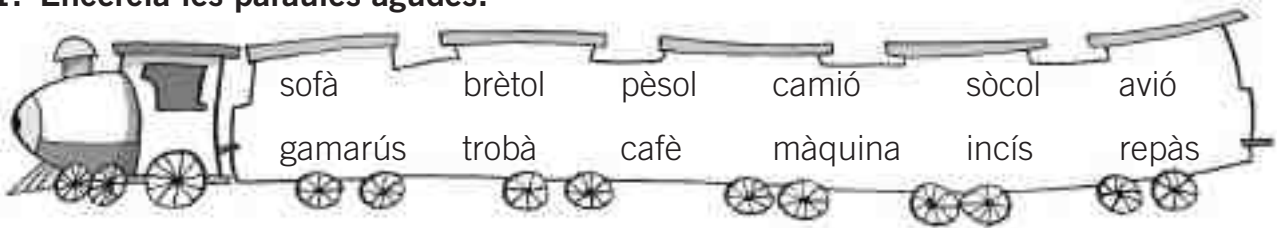
Les **paraules agudes** porten accent gràfic quan acaben en:

- **-a, -e, -i, -o, -u:** *demà, cafè, ratolí, cançó i iglú.*
- **-as, -es, -is, -os, -us:** *compàs, interès, pastís, arròs, barnús.*
- **-en, -in:** *entén, Berlín.*

L'accent gràfic que es posa sobre la vocal de la síl·laba tònica pot ser obert o tancat.

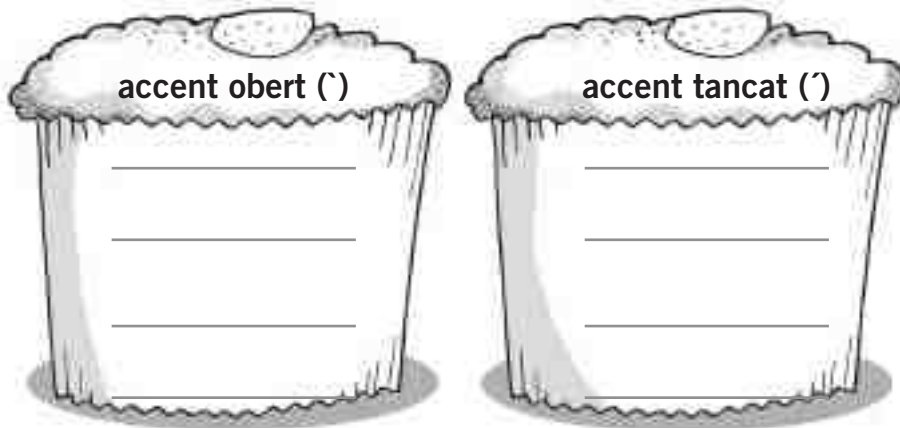
- La **a** sempre porta accent obert: *mà.*
- La **i** i la **u** sempre porten accent tancat: *així, algú.*
- La **e** i la **o** poden portar accent obert o tancat: *cérvol, pagès, camió, però.*

1. Encercla les paraules agudes.

2. Classifica les paraules.

• huracà	• Berlín	• escocès	• esbós
• pastís	• cinquè	• excés	• arròs

3. Accentua les paraules següents:

- **tancat:** informacio, canço, anis, ningú, pure.
- **obert:** esperaras, bebe, ocea, angles, impres, repos.

Nom _____ Data _____

Recorda

Les formes verbals poden estar:

- en **nombre** singular o plural.
- en primera, segona o tercera **persona**.

1. Completa amb les formes verbals del requadre:

endolla – ensabonem – investigo – interrogueu – instal·len – trobes

- Nosaltres _____ el cotxe per deixar-lo ben net.
- Jo _____ l'assassinat de l'empresari.
- Tu _____ les coses allà on han de ser.
- En Pau i en Guillem _____ un programa nou a l'ordinador.
- L'Anna i tu _____ el sospitós.
- L'Arnau _____ el portàtil perquè ja no té bateria.

2. Classifica aquestes formes verbals:

cuino – treballàveu – encens – preparen – ajusta – barregem
representen – qüestiono – interpretes – teclegeu – mengem – renta

	singular	plural
1a persona	_____	_____
2a persona	_____	_____
3a persona	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **temps verbals** ens indiquen quan passa l'acció: **passat** (abans), **present** (ara) i **futur** (després).

1. Classifica els verbs a la graella.

jugarem – escrivíem – parlo – patinen – compràveu – cuinarà – patinava – vola
vindran – pintes – suaven – guanyarà – escombrarà – cosien – observa

passat	present	futur
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

■ Escriu dins de la graella un verb més per a cada cas.

2. Escriu una oració amb els verbs següents:

 endreço _____

 dibuixaves _____

 menjarem _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les **paraules polisèmiques** són les que tenen més d'un significat.

1. Escriu els noms dels mots polisèmics.

■ Explica breument els diferents significats de les paraules polisèmiques.

2. Completa amb la paraula adequada.

- L'Aina té el _____ molt llarg.
- El _____ d'aquesta ampolla és molt estret.
- És en aquella _____ de cases.
- Va naufragar en una _____ deserta.
- He perdut les _____ de casa dels avis.
- Hi claves quatre _____ i queda ben segur.
- Vaig anar d'excursió a la _____ del Cadí.
- Talla els troncs amb una _____ mecànica.

Nom _____ Data _____

Recorda

Les **paraules planes** tenen la síl·laba tònica a la penúltima síl·laba (*closca, globus, canten...).* Porten accent gràfic quan no acaben en:

- **-a, -e, -i, -o, -u**
- **-as, -es, -is, -os, -us**
- **-en, -in**

1. Encercla la síl·laba tònica de les paraules següents:

• rèptil	• mòbil	• intensa	• pluja
• setena	• tèxtil	• atmosfera	• físic
• llibreta	• pèsol	• serralada	• plàstic

■ Fixa't bé en les paraules anteriors i digues si les afirmacions següents són certes (C) o falses (F):

C F

- Les paraules planes s'accentuen si acaben en vocal + **n**.
- Les paraules planes no s'accentuen si acaben en vocal.
- Les paraules planes no s'accentuen si acaben en vocal + **s**.

■ N'hi ha una que és incorrecta. Corregeix-la:

2. Escriu les paraules corresponents a cada dibuix i accentua-les si cal.

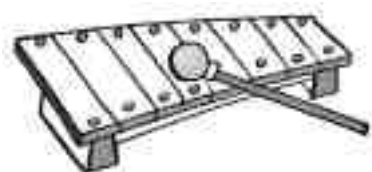

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-ar** són de la **primera conjugació**.
Cada verb té moltes formes diferents segons la persona (jo, tu, ell/ella), el nombre (singular, plural) i el temps (present, passat i futur). El conjunt de totes aquestes formes n'és la conjugació.
La majoria de verbs de la 1a conjugació es conjuguen com el verb *guanyar*.

1. Relaciona les formes amb el seu nom.

animo animes anima animem animeu animen	pensaré pensaràs pensarà pensarem pensareu pensaran	cantava cantaves cantava cantàvem cantàveu cantaven	he buscat has buscat ha buscat hem buscat heu buscat han buscat
futur	imperfet	present	perfet

2. Subratlla el verb i completa la taula.

- Els llops busquen un cau per als cadells.
- La veïna comprava fruita i verdura.
- En Pau ha trobat dos euros a terra.
- L'Oriol escoltarà el seu advocat.

forma	infinitiu	temps	persona	nombre
_____	<i>buscar</i>	_____	_____	_____
_____	_____	_____	<i>3a</i>	_____
_____	_____	<i>perfet</i>	_____	_____
<i>escoltarà</i>	_____	_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les formes no personals dels verbs són: **infinitiu** (*jugar*), **gerundi** (*jugant*) i **participi** (*jugat*).

1. Classifica aquests verbs a la bústia que els correspongui.

pintar – cantant – menjat – caminant – participar
pujant – cuinat – anar – dibuixat

2. Relaciona cada verb amb la seva forma verbal

passejaria •	• perfet
vam estudiar •	• condicional
ha volat •	• passat perifràstic
dibuixava •	• present
cuinarà •	• imperfet
nedo •	• futur

3. Completa aquestes oracions amb el verb i la forma que està entre parèntesis.

- L'any vinent _____ l'habitació de la Martina de color blau. (futur de *pintar*)
- Amb unes botes noves tu _____ fins al cim. (condicional de *pujar*)
- El pare _____ en un concurs de cuina. (perfet de *participar*)
- L'any passat _____ el meu primer concurs de pintura. (passat perifràstic de *guanyar*)

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha formes verbals que estan constituïdes per una sola paraula (*parlo, cantava*). S'anomenen **formes simples**.

I hi ha formes verbals que estan formades per més d'una paraula (*he pintat, havia sortit*): el verb *haver* i un altre verb en participi. S'anomenen **formes compostes**.

1. Quins d'aquests verbs són formes simples? Classifica'ls.

- he menjat
- dibuixarem
- han estudiat
- trobes
- naveguen
- dibuixaria
- patinaré
- havia parlat
- cantaràs
- has pintat
- han observat
- portaran
- has escombrat
- toquem
- havíem animat

formes simples	formes compostes

2. Escriu l'infinitiu de sis dels verbs anteriors.

3. De quina conjugació són els verbs de les activitats anteriors?

4. Escriu una oració que tingui una forma verbal simple i una altra de composta.

Nom _____ Data _____

Recorda

Les **paraules esdrúixoles** tenen la síl·laba tònica a l'antepenúltima síl·laba. S'escriuen sempre amb accent gràfic.

1. Escriu les paraules corresponents a cada dibuix.

■ Quines d'aquestes paraules són esdrúixoles? Quan s'accentuen?

2. Busca a la sopa de lletres sis paraules esdrúixoles. Escriu-les amb accent.

M	A	T	E	M	A	T	I	Q	U	E	S
A	S	D	F	G	H	J	K	O	P	L	X
I	N	F	O	R	M	A	T	I	C	A	B
Q	H	I	L	O	A	X	L	Z	P	E	D
A	S	D	F	H	Q	Z	O	P	A	R	O
R	T	H	U	I	U	C	I	C	G	T	M
F	G	H	J	K	I	V	U	V	I	Y	I
T	U	I	O	P	N	B	J	B	N	U	N
M	U	S	I	C	A	N	M	N	A	I	O

Nom _____ Data _____

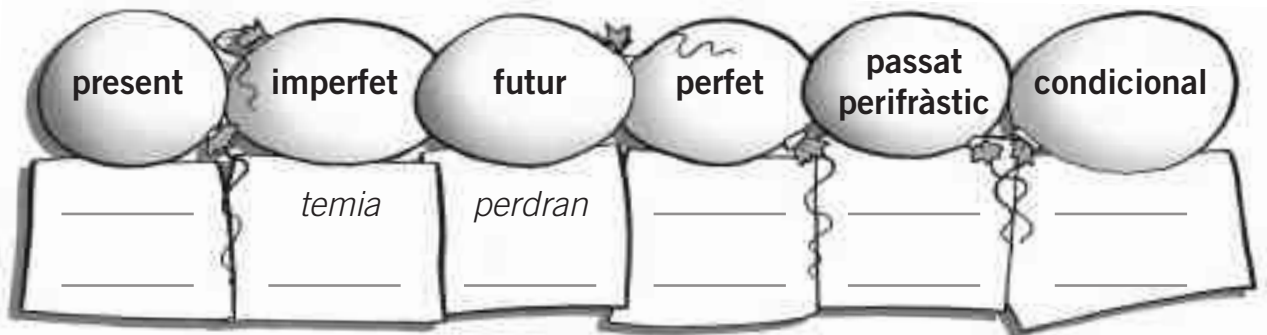
Recorda

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-er** són de la **segona conjugació**. La majoria dels verbs d'aquest grup es conjuguen com el verb *témer*. També pertanyen a aquest grup els verbs que tenen l'infinitiu en **-re**, com *batre*.

1. Escriu l'infinitiu de les formes verbals que tens a continuació:

• temia _____	• perdran _____
• perdries _____	• vendràs _____
• comprenc _____	• han volgut _____
• veus _____	• he escrit _____
• vaig fer _____	• beviem _____
• vau saber _____	• vencerien _____

■ Classifica les formes verbals en funció del temps.

2. Subratlla la forma verbal correcta per a cada oració.

- La setmana vinent (farem/fèiem) la festa d'aniversari de l'Anna.
- Ahir el nostre equip (va vèncer/vencerà) en camp contrari.
- (Vols/Vas voler) venir amb mi al cinema?
- Ahir l'Elena (ha entès/va entendre) l'explicació del mestre a la primera.
- L'Eduard (vindrà/vendria) la furgoneta al meu pare, ara ja és segur.
- L'Anna i jo (comprem/compràriem) el llibre en aquest mateix moment.

El verb: la tercera conjugació

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-ir** són de la **tercera conjugació**.
La majoria es conjuguen com el verb *dormir*.

El present d'alguns verbs, però, es conjuga afegint **-eix** a totes les persones, excepte la 1a i la 2a del plural: jo *serveixo*, tu *serveixes*...

1. Escriu l'infinitiu corresponent.

• diria _____	• camineu _____
• vau sentir _____	• has entès _____
• paeixo _____	• coneixen _____

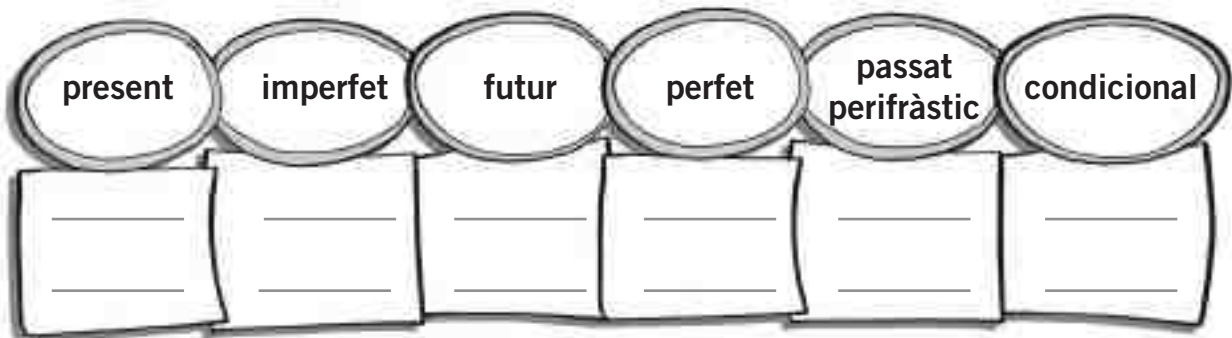
■ Subratlla els verbs de la tercera conjugació.

2. Conjuga el present dels verbs següents:

- servir: _____
- sentir: _____
- dormir: _____

3. Classifica les formes verbals.

• resumim	• corregia	• bullirà	• imprimiria
• vam cosir	• has competit	• han vingut	• vaig tossir
• sortiríem	• paeixen	• dormíem	• sentiran

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs de la primera conjugació acaben en –ar.
Els verbs de la segona conjugació acaben en –er o –re.
Els verbs de la tercera conjugació acaben en –ir.

1. Classifica els infinitius i completa la taula.

- prendre
- menjar
- consumir
- perdre
- crear
- invertir
- intentar
- destruir
- estendre

1a conjugació	2a conjugació	3a conjugació
acabats en ____	acabats en ____ o ____	acabats en ____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Encercla el verb de cada oració i escriu-ne l'infinitiu.

- L'Anna ven fruita al mercat. _____
- La Magda escombra el menjador. _____
- Nosaltres obrim la porta als veïns. _____
- En Pau busca el bolígraf vermell. _____
- En Miquel pren cafè amb la Marta. _____
- L'Arnau sortia amb els amics. _____

■ A quina conjugació correspon cadascun?

1a conjugació: _____ , _____

2a conjugació: _____ , _____

3a conjugació: _____ , _____

Nom _____ Data _____

Recorda

La **comparació** és un recurs que utilitzem quan volem relacionar dues idees que tenen certa semblança l'una amb l'altra.

1. Relaciona per obtenir comparacions.

- blanc
- negre
- vermell
- dur
- dolç
- pesant

■ Escriu les comparacions que t'han sortit.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Explica el significat de les comparacions següents.

- El Pol és alt com un sant Pau i xuclat com un clau.

- S'ha quedat pelat com una rata.

- Era una nit negra com el carbó.

Nom _____ Data _____

Recorda

L'**accent diacrític** serveix per diferenciar dues paraules que s'escriuen igual però que tenen significats diferents: *dóna* (verb donar) / *dona* (senyora).

1. Relaciona cada paraula amb el seu significat.

nét •	• el contrari de brut
net •	• fill del fill o filla
són •	• ganes de dormir
son •	• 3a persona del plural del verb <i>ser</i>
mà •	• la meva
ma •	• final del braç

2. Identifica les paraules dels dibuixos i completa les oracions.

10

- Creu en _____, però no creu en l'església.
- És una _____ molt agradable, però de poques paraules.
- Vam anar al zoo i vam veure l'_____ bru.
- _____ això a la Berta.
- N'hi havia _____ perquè havien expulsat un jugador.
- Es va trencar un _____ de la cama esquiant.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els noms poden ser de **gènere**:

- **masculí**: si al davant porten *el* o *un*.
- **femení**: si al davant porten *la* o *una*.

Segons el **nombre**, els noms poden estar en:

- **singular**: si es refereixen a una sola persona, animal o cosa.
- **plural**: si es refereixen a diverses persones, animals o coses.

1. Classifica aquestes paraules segons el gènere i el nombre:

- ampolla
- lleons
- cadires
- ordinador
- quadres
- cortina
- panteres
- armari
- cotxes
- bicicleta
- camió
- catifes

	masculí	femení
singular	_____ _____ _____	_____ _____ _____
plural	_____ _____ _____	_____ _____ _____

2. Canvia de gènere les paraules següents:

- truja _____
- alcaldessa _____
- actriu _____
- cavall _____
- ase _____
- gos _____

3. Canvia el nombre d'aquestes paraules:

- esponges _____
- habitacions _____
- nassos _____
- pastanaga _____
- tapís _____
- butaca _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **noms** poden ser comuns o propis:

- Els noms **comuns** designen qualsevol persona, animal o cosa: *estius, avis...*
- Els noms **propis** designen una persona en concret, una ciutat, un riu, un mar..., i s'escriuen sempre en majúscula: *Mar, Badalona...*

1. Busca en aquesta sopa de lletres nou noms comuns.

A	N	I	N	N	C	O	I	M	M	T	E
S	E	H	E	Y	O	P	O	N	U	I	U
D	N	G	N	T	T	L	G	B	N	H	R
F	A	Z	X	R	X	K	U	V	T	B	I
G	F	R	A	Q	E	J	R	T	A	N	U
C	I	U	T	A	T	S	T	R	N	M	G
C	A	M	E	R	A	T	I	P	Y	L	F
Q	U	I	O	P	L	M	N	C	A	O	A
B	O	L	I	G	R	A	F	Z	X	D	S

2. Escriu un nom propi per cada nom comú que has trobat.

noms comuns	noms propis
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

El nom. Individual i col·lectiu

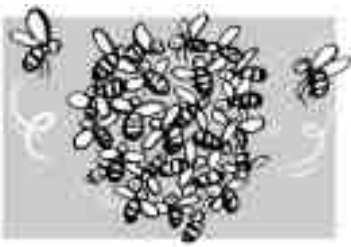
Nom _____ Data _____

Recorda

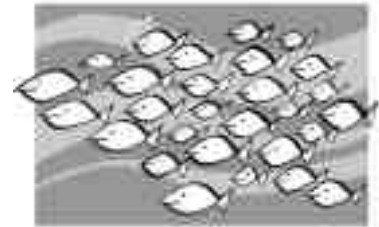
Els **noms** poden ser individuals o col·lectius:

- Els noms **individuals** designen una sola persona, animal o cosa: *ploma, jugador...*
- Els noms **col·lectius** designen un conjunt de persones, animals o coses: *ramat, plomatge...*

1. Escriu el nom col·lectiu que correspon a cada dibuix.

2. Classifica els noms següents segons que siguin individuals o col·lectius.

estol – vinya – flota – ordinador – equip – quadre – biblioteca – llibre

individuals

col·lectius

Nom _____ Data _____

Recorda

La **metàfora** és un recurs de la llengua que consisteix a anomenar una cosa amb el nom d'una altra perquè hi ha una semblança. Per fer-ho, cal comparar-les i substituir l'element real (*tecles*) per l'altre que s'hi assembla (*dents*).

1. Relaciona els elements següents:

element real

element imaginari

■ Un cop relacionats, escriu la comparació.

- Té una cabellera negra _____.
- Té la boca gran _____.
- El llençol és blanc _____.
- L'entrada del metro és _____.

■ Finalment, elimina l'element real i escriu la metàfora corresponent.

- El _____ de la seva cabellera.
- El _____ de la seva cara.
- La _____ d'aquell llençol.
- La _____ del metro.

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de **gos** i el de **casa** s'escriuen amb **g** i **c**, respectivament, davant de **a**, **o** i **u**, i amb els dígrafs **gu** i **qu** davant de les vocals **e**, **i**.

1. Encercla la grafia g o gu dels mots següents:

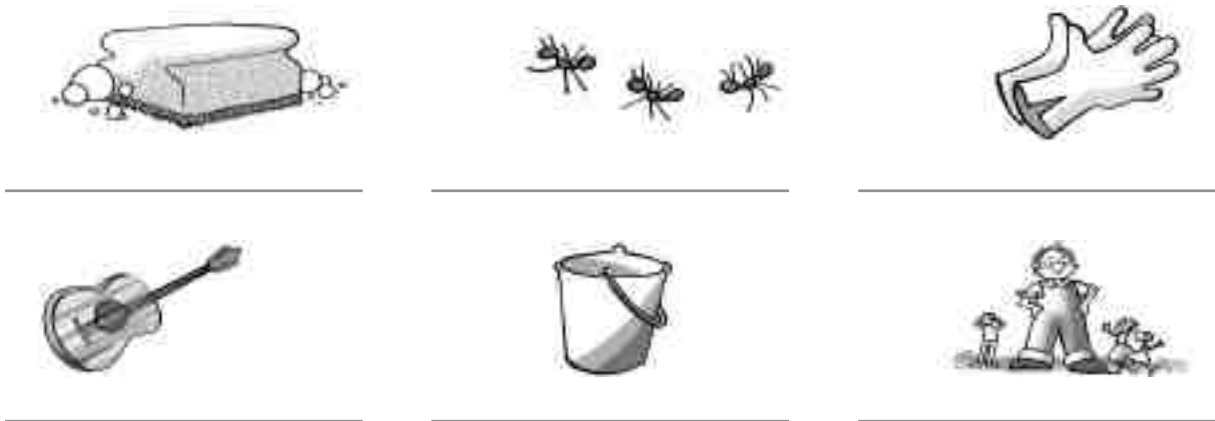
- llarga
- foguera
- amagar
- guerra
- apagar
- guarnir
- guillotina
- guilla
- guenyo
- iguana
- guirigall
- eruga

■ Ara classifica-les.

2. Completa amb la grafia adequada.

- ___asa
- ro___a
- pla___es
- ri___íssim
- ___ua
- ___ina
- fo___a
- màgi___es
- ___ostella
- bo___es
- tomà___et
- po___a

3. Escriu el nom dels dibuixos.

Nom _____ Data _____

Recorda

Perquè la lletra **u** dels dígrafs **gu** / **qu** soni davant de **e** i **i** hem d'escriure el signe gràfic de la dièresi: **ü**.

1. Subratlla les paraules que porten dièresi.

- guatlla
- aiguamoll
- aigües
- pingüí
- pasqües
- qüestió
- aiguat
- Guillem

2. Encercla les paraules on sona la u. Posa dièresi quan calgui.

- esquimal
- antiguitat
- paraigua
- bilingue
- quota
- freqüència
- llengües
- quasi

3. Localitza a la sopa de lletres les paraules corresponents a cada definició.

- Pica per rentar els plats. _____
- S'utilitza per escriure a la pissarra. _____
- Persona que viu al Pol Nord. _____
- Animal que viu al Pol d'aspecte molt elegant. _____

A	M	R	U	I	N	O	S	A	E
R	U	P	I	N	G	U	I	T	S
E	M	P	R	I	S	L	E	R	Q
A	I	G	U	E	R	A	U	S	U
N	T	U	S	N	I	R	Q	A	I
U	N	I	C	A	E	M	O	V	M
S	U	X	O	V	I	E	L	E	A
I	M	P	E	R	T	I	B	U	L

Nom _____ Data _____

Recorda

Una oració generalment està formada per un **subjecte** i un **predicat**.

- El **subjecte** és la persona, animal o objecte del qual es diu alguna cosa. La paraula més important del subjecte és el nom.
- El **predicat** és el que es diu del subjecte. La paraula més important és el verb.

1. Relaciona els subjectes i els predicats per formar oracions.

anirem a comprar al mercat. L'Oriol i tu Una amiga teva

La Maria i jo no pots estar-te tot el dia sense fer res.

viu al costat de casa meva. Tu us encarregareu de comprar.

2. Separa el subjecte del predicat.

- La Berta compra pa i pastes al forn.
- La meva mare vindrà a l'escola a dos quarts de cinc.
- Un amic del teu germà necessita classes d'anglès.
- L'Andreu i la Gina mengen pa amb xocolata.
- En Lluc i jo anirem al cinema demà.

■ Completa amb els nuclis del subjecte i del predicat.

nucli del subjecte: nom	nucli del predicat: verb
<i>Berta</i>	<i>compra</i>
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Quan consultem un diccionari, a més a més de trobar-hi el significat d'una paraula, també hi podem buscar **sinònims** (paraules que tenen un significat semblant) o **antònims** (paraules amb un significat contrari) de la paraula que consultem.

1. Relaciona cada paraula amb el seu sinònim.

esperat •	• elevat
alt •	• obès
gras •	• previsible
irritat •	• enfadat

2. Relaciona els antònims.

obert •	• baixar
desperta •	• sec
avorrit •	• entretingut
vell •	• cru
cuit •	• jove
col·lectiu •	• individual
pujar •	• adormida
mullat •	• tancat

3. Aparella els sinònims d'ús formal i informal.

jeure – pensar – calés – col·lega – clapar – teca

• descansar: _____	• dormir: _____
• treballar: _____	• company: _____
• aliment: _____	• diners: _____

Nom _____ Data _____

Recorda

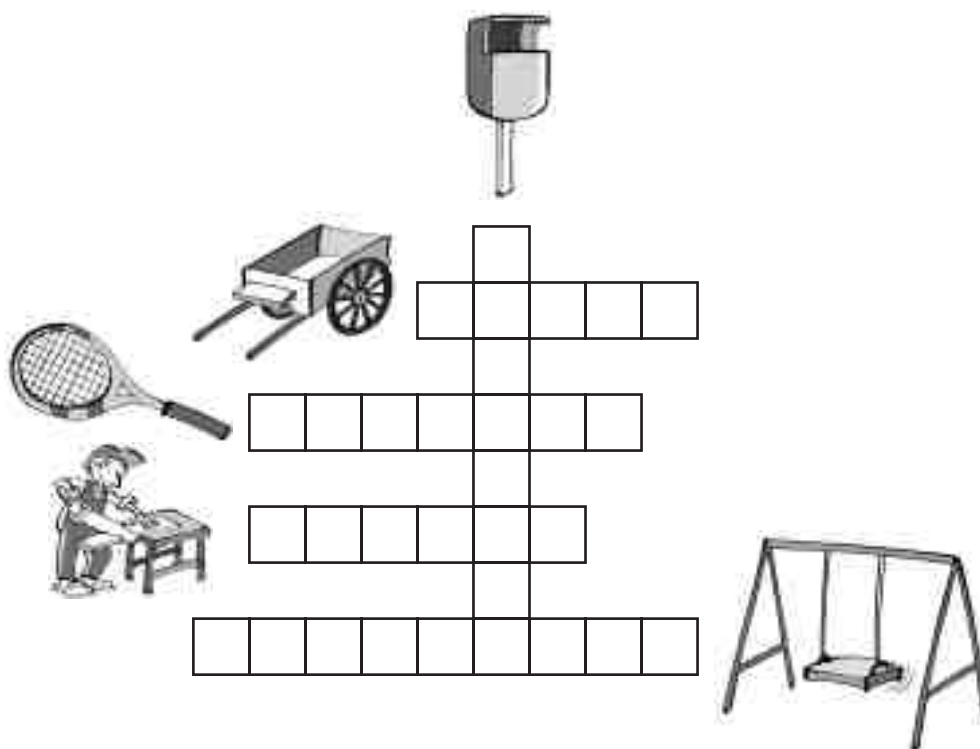
La **erra** té diferents sons. El **so fort** de la erra s'escriu:

- **rr** entre vocals: *porró*.
- **r** en els altres casos: *roca*.

El **so fluix** de la erra sempre s'escriu **r**: *corona*.

L'absència de so de la erra, la **erra muda**, s'escriu sempre **r** al final d'una paraula. Per saber si hi ha de ser, hem de buscar una paraula de la mateixa família i veure si porta **r**: *paper* → *paperera*.

1. Completa aquests mots encruats amb les paraules dels dibuixos.

2. Classifica les paraules segons el so de la erra.

no sona	sona fluixa	sona forta	
		r	rr
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

La lletra **h** és l'única que no té un so que li correspongui, és a dir, que no es pronuncia. Això fa difícil saber quan s'ha d'utilitzar. No hi ha cap norma per saber quan s'escriu. En cas de dubte, s'ha de consultar el diccionari.

1. Busca vuit paraules que tinguin la lletra h i copia-les on calgui:

H	O	S	P	I	T	A	L	A	S	T	H
O	Q	U	R	E	N	Y	S	M	A	N	I
S	A	T	O	T	H	O	M	H	H	T	V
T	R	A	S	X	C	V	B	N	I	M	E
A	I	O	K	L	P	O	H	R	R	Y	R
L	H	V	E	H	I	C	L	E	G	T	N
A	S	H	P	O	I	U	N	Y	E	U	R
F	G	R	G	H	U	O	P	L	M	H	T
H	I	P	O	P	O	T	A	M	A	S	F
L	P	O	A	D	H	E	S	I	U	B	G

h al principi:

h enmig:

2. Escriu h allà on calgui.

- L'avi ___ oraci ve de l' ___ ort carregat de carbassons.
- Aquest ___ ivern han pro ___ ibit anar amb ve ___ icle per la rambla.
- Vaig llegir una ___ istòria que em va deixar ___ ipnotitzat.
- A ___ ir vaig comprar ___ ams per poder anar a pescar.

3. Escriu dues paraules que comencin per h i dues més que portin la h enmig.

Nom _____ Data _____

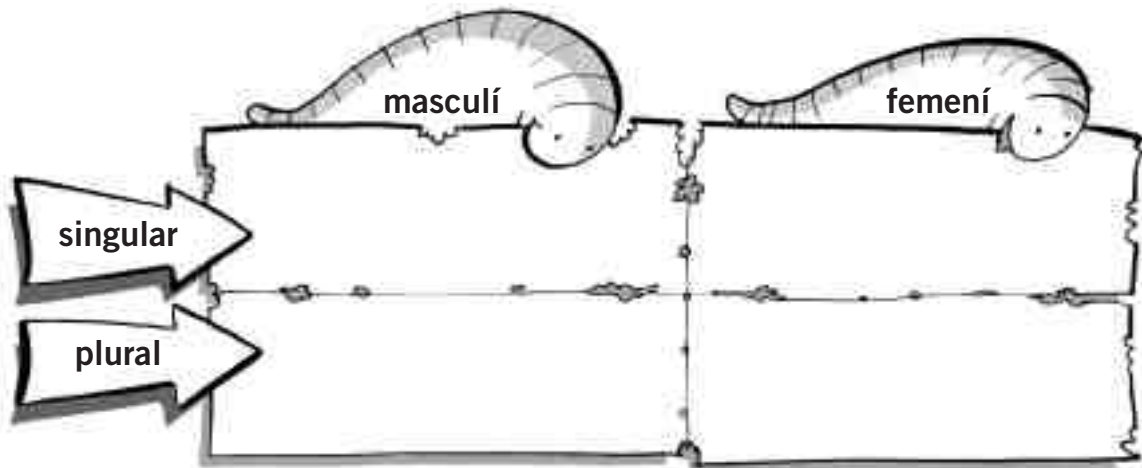
Recorda

Els **articles** són paraules que acompanyen el nom i n'indiquen el gènere i el nombre.

Els articles *el*, *en* i *la* s'apostrofen davant les paraules que comencen amb vocal o **h**: *l'onada*, *l'habitant*.

1. Encercla els articles i després classifica'ls.

En Joan i la Mireia han anat a la platja amb l'Íngrid i l'Arnau. La mare de la Mireia ens ha preparat la bossa amb l'esmorzar. Els entrepans, les aigües i algunes llau-nes de refresc, les galetes preferides de la Mireia i el coc que vam fer ahir.

2. Posa l'article davant d'aquests productes de la terra.

_____ patata	_____ all	_____ enciam
_____ porro	_____ carabassó	_____ calçot
_____ pebrot	_____ ceba	_____ pastanaga

3. Escriu tres paraules que portin cadascun dels articles següents:

Nom _____ Data _____

Recorda

Les paraules *el, la, els, les* són **articles**.

L'article és una paraula que escrivim davant del nom i ens indica el gènere (masculí o femení) i el nombre (singular o plural).

Quan les paraules *el* o *la* van davant d'un nom que comença amb vocal o *h* s'escriu *l'*: *l'armari, l'hotel*.

1. Encercla els articles.

- La mare i l'Andreu van comprar el material.
- L'últim de la cua s'ha quedat sense entrades.
- Les veïnes de l'escala parlen a la porta de casa.
- Els paletes van fer la feina ràpidament.

2. Posa l'article que correspongui davant dels noms.

- ____ àvia
- ____ ametllers
- ____ home
- ____ ànimes
- ____ habitants
- ____ horror
- ____ esposes
- ____ feina

■ Classifica les paraules anteriors.

3. Escriu els noms dels dibuixos amb *el, la, els* o *les*.

Nom _____ Data _____

Recorda

L'**article** *la* no s'apostrofa quan el nom que porta a continuació és femení i comença amb **i-**, **u-**, **hi-** o **hu-** àtones, com per exemple: *la Irene, la unitat, la història.*

1. Encercla la síl·laba tònica d'aquests mots i escriu-ne l'article.

___ illa ___ història ___ indústria ___ universitat

■ Quines no has apostrofat? Explica per què.

2. Escriu el nom d'aquests dibuixos i el seu article.

■ Escull dues de les paraules i fes-ne una oració.

3. Escriu l'article corresponent.

___ oca ___ ombra ___ esquena ___ habitació

___ unitat ___ abella ___ ampolla ___ aigua

Nom _____ Data _____

Recorda

Una **família de paraules** o **família lèxica** està formada per totes aquelles paraules que s'han creat a partir d'una de més curta, amb la qual es relacionen pel seu significat.

El mot primitiu és la paraula més curta: *net*.

Els mots derivats són les altres paraules: *neteja, netedat*.

1. Agrupa aquestes famílies segons la seva paraula primitiva.

paraula primitiva

paraules derivades

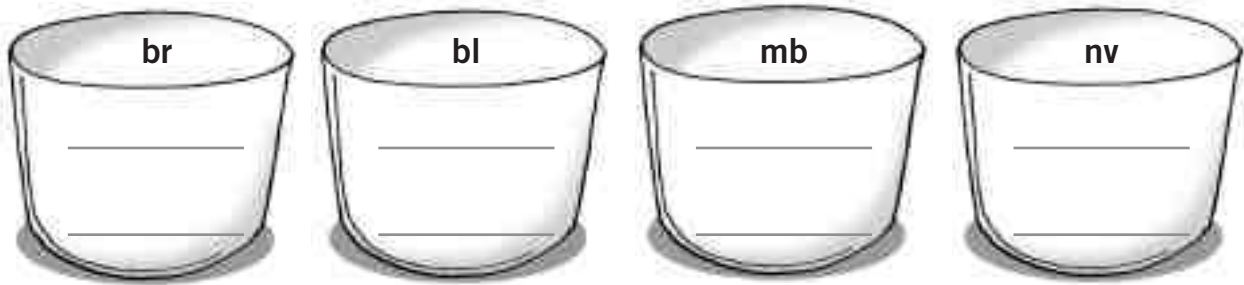
Nom _____ Data _____

Recorda

Escrivim **b** davant de **l**, **r** i darrere de **m**. Escrivim **v** darrere de **n**.

1. Classifica les paraules següents:

- abric
- embut
- conversa
- bloc
- ambient
- canvi
- bressol
- blat

2. Completa amb les grafies br, bl, mb i nv.

- mo ___ e
- po ___ e
- ama ___ e
- ___ usa
- ca ___ iar
- o ___ ir
- a ___ ulància
- mar ___ e
- e ___ iar
- ti ___ al
- i ___ ent
- bi ___ ioteca

3. Escriu el nom de cada dibuix i fes una oració.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

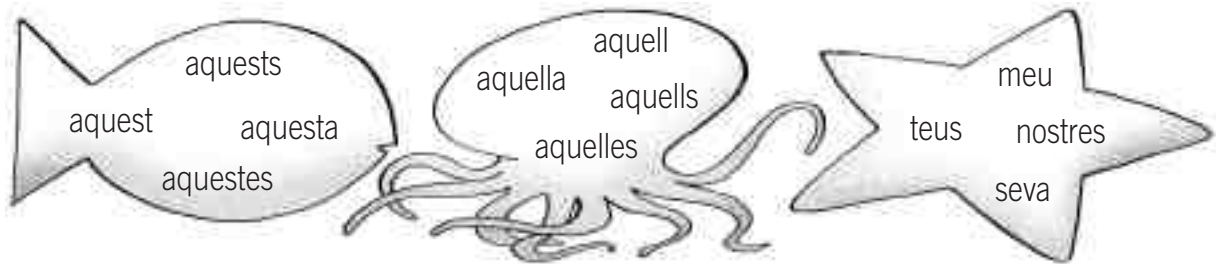
Els determinants demostratius i possessius

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **determinants** són paraules que acompanyen o modifiquen el nom i n'indiquen la proximitat o llunyania (demostratius) i la propietat o pertinença (possessius).

1. Fitxa't en els determinants demostratius (proximitat i llunyania) i els possessius.

■ Ara copia cada grup on correspongui segons el que expressa.

- proximitat: _____
- llunyania: _____
- possessió: _____

2. Relaciona i completa l'oració

- Aquest nois _____
- Aquestes veí _____
- Aquella senyores _____
- Aquells amiga _____

3. Completa amb el possessiu corresponent.

- Aquest llibre l'he comprat jo. És el _____ llibre.
- Aquelles caixes estan plenes de coses de l'Anna i en Lluç. Són les _____ caixes.
- Aquesta jaqueta és de l'Ainhoa. És la _____ jaqueta.
- Aquests coberts són per a tu. Són els _____ coberts.
- Aquella sala és de tots nosaltres. És la _____ sala.

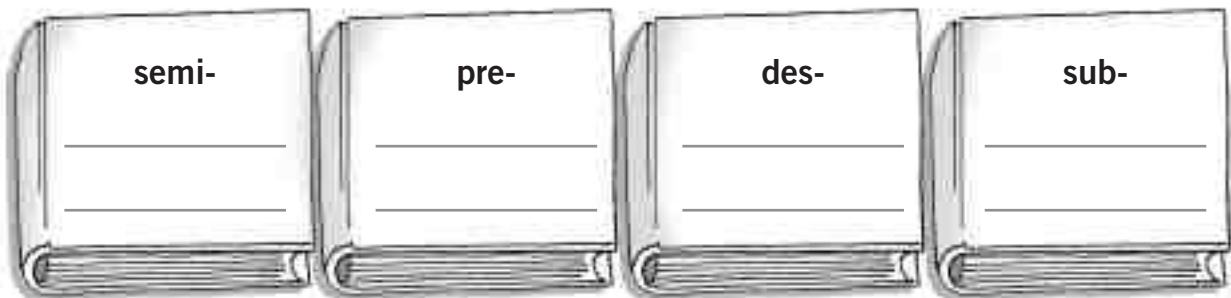
Nom _____ Data _____

Recorda

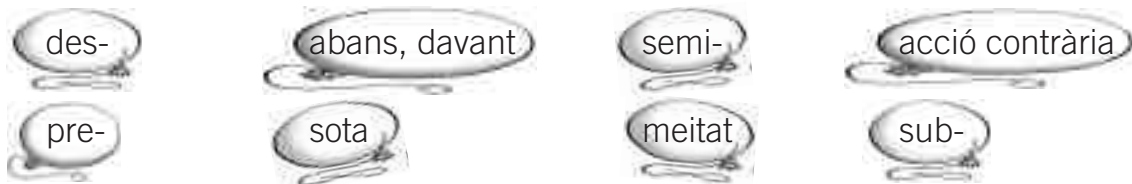
Les partícules que s'afegeixen davant d'una paraula per formar-ne una de nova es diuen **prefixos**: *reutilitzar* (*re* + *utilitzar*).

1. Utilitza els prefixos per formar paraules noves.

cercle – desnatada – fixar – cuinat – aprovar – plegar – títol – director

2. Relaciona cada prefix amb el seu significat.

3. Escriu la paraula primitiva.

	derivada	primitiva	
	immòbil	_____	
	invertebrat	_____	
	irracional	_____	
	impossible	_____	
	incòmode	_____	
	inútil	_____	
	imprudent	_____	
	il·legal	_____	
			
			

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha algunes consonants a final de paraula que no es pronuncien; diem que aquestes **consonants** són **mudes**: *berenar*, *cantant*, *camp*...

1. Classifica segons que soni o no soni la darrera consonant.

- alt
- sant
- mar
- cor
- llamp
- llop
- berenar
- paret
- tomb
- aspirador
- rar
- fred

■ Ara classifica-les segons la terminació:

-nt: _____

-lt: _____

-mb: _____

-mp: _____

-r: _____ , _____

2. Escriu la paraula primitiva corresponent.

- dentadura _____
- llampegar _____
- primerament _____
- camperola _____
- seguretat _____
- malaltia _____
- papereria _____
- collaret _____

■ Encercla la consonant final muda de cada paraula primitiva.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **adjectius** expressen qualitats o propietats d'una persona, d'un animal o d'una cosa.

Han d'estar en el mateix gènere i nombre que el nom que acompanyen.

1. Encercla els carros que només continguin adjectius.

2. Completa amb l'adjectiu corresponent.

alt/alta

- La muntanya _____ va ser escalada.
- El noi _____ compra flors.

estret/estreta

- El carrer _____ està tallat.
- La carretera _____ s'està asfaltant.

groc/groga

- El llençol _____ està estès.
- La faldilla _____ s'ha estripat.

3. Escriu tres adjectius per a cada dibuix.

Els augmentatius, diminutius i despectius

Nom _____ Data _____

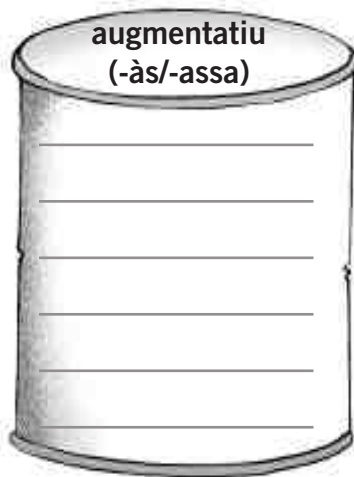
Recorda

Les partícules que s'afegeixen darrere d'una paraula primitiva per formar-ne una de nova es diuen **sufixos**.

- Amb els sufixos **-et/-eta** es formen diminutius.
- Amb **-às/-assa**, augmentatius.
- Amb els sufixos **-ot/-ota**, despectius.

1. Completa.

- cadira
- sabata
- cama
- llibre
- peu
- mà

2. Escriu el diminutiu i l'augmentatiu corresponents a les il·lustracions.

3. Forma els despectius de les paraules següents:

- jersei _____
- jaqueta _____
- bèstia _____

- taula _____
- cavall _____
- gat _____

Nom _____ Data _____

Recorda

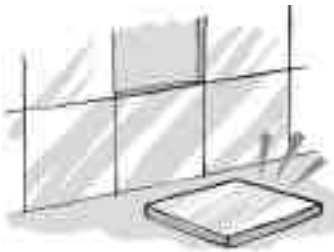
Amb el so de la **j** de *taronja* escrivim:

- **g** davant **e** i **i**. Per exemple: *girafa*.
- **j** davant **a**, **o** i **u**. Per exemple: *taronja*.

1. Subratlla les paraules que contenen el so j de taronja.

• garrafa	• mongeta	• gossera
• platja	• boja	• metge
• forja	• golafre	• jueu

2. Escribe els noms d'aquests dibuixos:

3. Escribe els plurals d'aquestes paraules:

• granja	_____	• corretja	_____
• ferotge	_____	• monja	_____
• esponja	_____	• jutge	_____
• pluja	_____	• franja	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **pronoms personals forts** són paraules que fan referència a un nom, concretament una persona o un animal. Poden aparèixer sols.

Són: jo, tu, ell/ella, vostè (singular); nosaltres, vosaltres, ells/elles, vostès (plural).

1. Llegeix el text i encercla els pronoms personals.

L'Adrià i jo anem a jugar a futbol amb els de l'escola. Nosaltres no en sabem tant com ells, però tant és, ens ho passem molt bé. Jo vaig començar a jugar fa un parell d'anys i ell, l'Adrià, en fa tres. Els de l'escola diuen que nosaltres som força bons, que tenim potencial. Vostès què en pensen?

2. Ara substitueix les paraules destacades pels pronoms personals.

- L'**Anna** i **jo** no vindrem. _____
- L'**Esteve** s'ha enfadat. _____
- L'**arquitecte** i en **Pau** són cosins. _____
- **Albert**, ens expliques el viatge? _____
- **Tu** i en **Roc** sou bons amics. _____

3. Substitueix els pronoms personals per noms de persona.

- Vosaltres, feu el favor de callar! _____
- Elles compren menjar per a la setmana. _____
- Tu t'has d'acabar tot el que tens al plat. _____
- Ell vol que li preparis la comanda. _____
- Nosaltres preferim anar al cinema. _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **pronoms personals febles** també fan referència a un nom i sempre han d'anar acompanyats d'un verb: *em faràs, m'escoltes*.

Algunes formes són: *em, et, es, ens, us, els, es...*

1. Localitza els pronoms personals febles i encercla'ls.

L'Oriol m'acompanya cada matí a classe. Em porta fins a l'entrada de l'escola. L'Oriol ens fa de cangur a la meva germana i a mi. Un dia em va dir: «Et penses que ho faig només per diners, després de cinc anys amb vosaltres? Per a mi, ja és com si fóssiu les meves nétes...»

2. Conjuga els verbs següents:

rentar-se

em rento
 ___ rentes
 ___ renta
 ___ _____
 us renteu
 ___ renten

amagar-se

m'amago
 ___ 'amagues
 ___ 'amaga
 ___ amaguem
 ___ _____
 s' _____

3. Completa les oracions amb un dels pronoms febles.

- No ___ portis cap altra bestiola a casa.
- ___ preparo un entrepà per berenar?
- L'àvia ___ enduu tot el pa sec per als coloms.
- ___ agrada passejar amb el Martí.
- L'Oleguer ___ buscava.

et
 em
 ens
 us
 s'

Nom _____ Data _____

Recorda

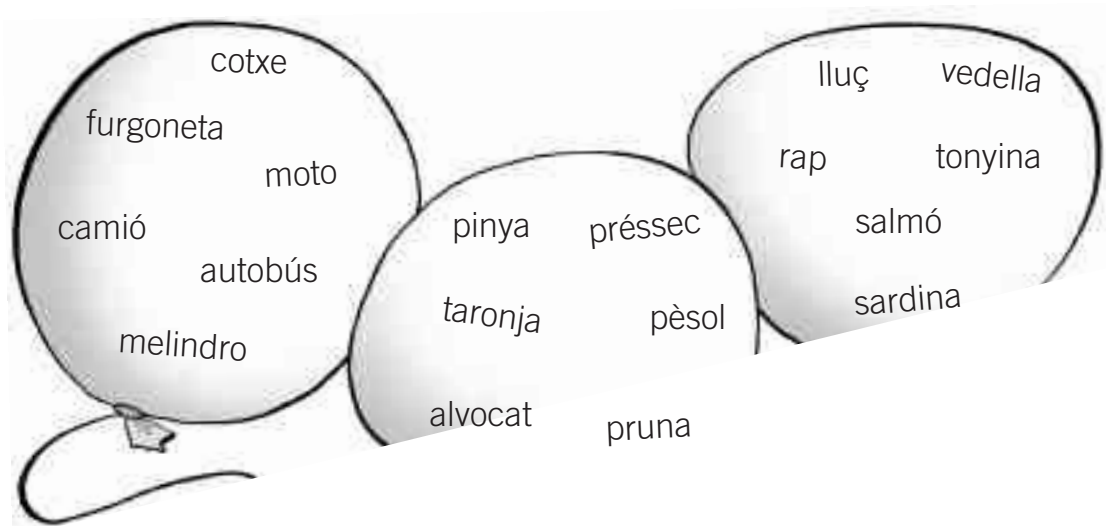
Les paraules que estan relacionades amb un mateix tema formen un **camp semàntic**.

1. Relaciona cada dibuix amb el camp semàntic que li correspon.

- mobles: _____
- begudes: _____
- postres: _____

2. Localitza la paraula que no pertany a cada camp semàntic.

3. Relaciona cada sèrie de paraules amb la paraula que les defineix.

roure, pi, om, salze •	• peces de roba
samarreta, camisa, jersei, mitjons •	• calçat
sabatilla, bota, sandàlia, xanqueta •	• arbres

Nom _____ Data _____

Recorda

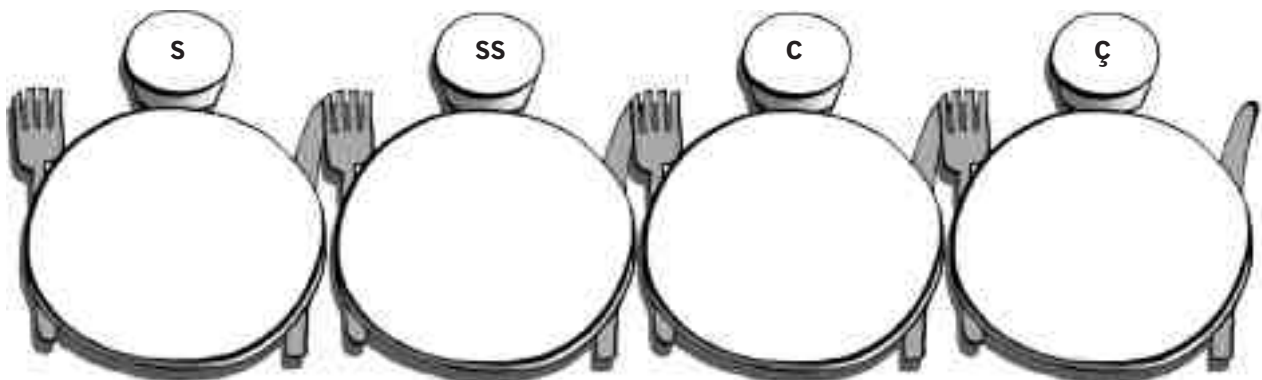
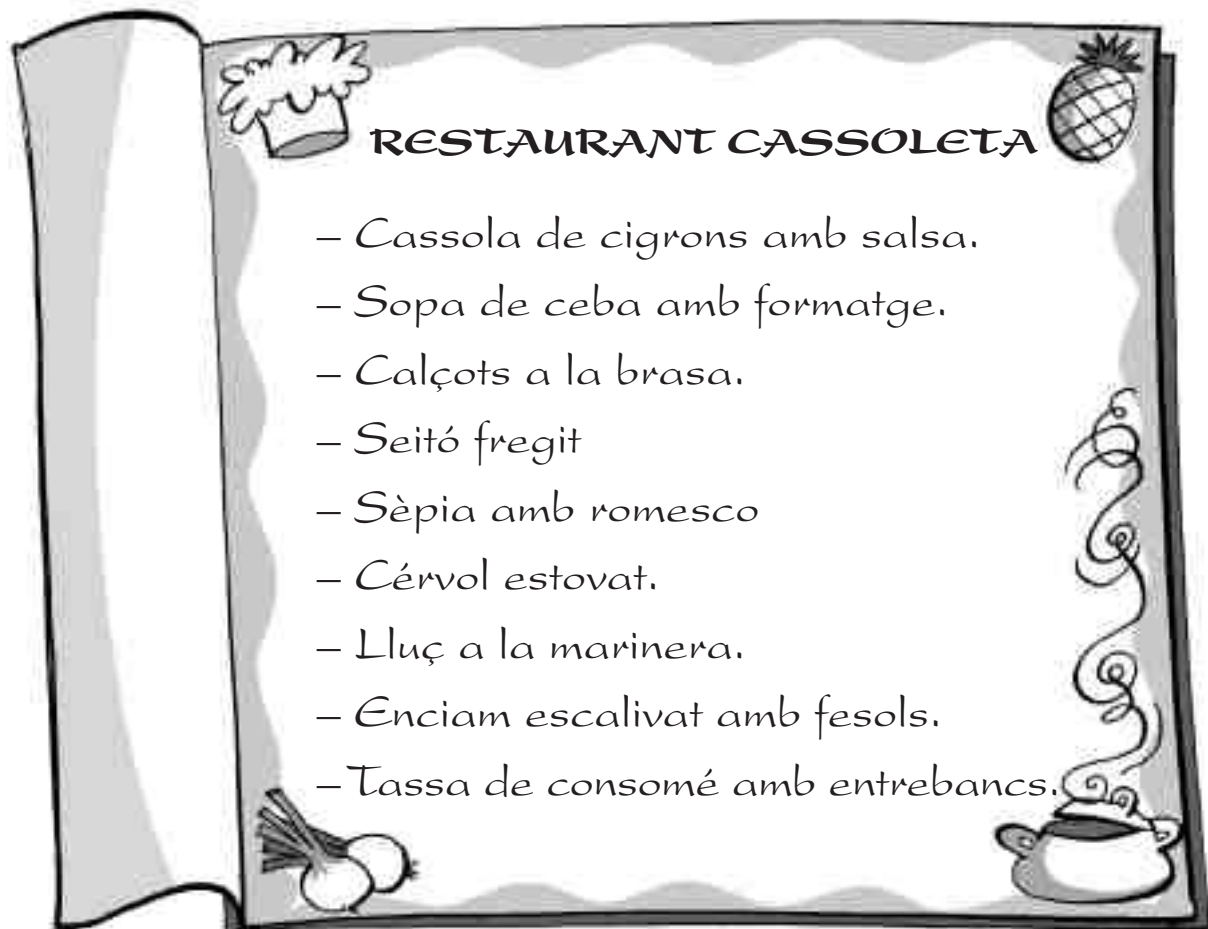
Troben **s** a començament de paraula.

Troben **ss** entre vocals.

Escrivim **c** davant de les vocals **i** i **e**.

Escrivim **ç** davant de les vocals **a**, **o** i **u**.

1. Encercla i classifica les esses sordes del menú d'aquest restaurant.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **adverbis** solen indicar el temps, el lloc i el mode en què es fa l'acció verbal.

1. Escriu la paraula corresponent a cada definició.

- El dia d'abans d'avui: _____
- En el lloc on sóc: _____
- En aquest precís moment: _____
- El contrari de prop: _____

■ Escriu una oració amb cada paraula.

2. Localitza els antònims dels adverbis següents:

- davant
- abans
- més
- millor
- aviat
- lentament
- allà
- dins

I	T	E	R	M	A	Q	U	I	P
D	A	R	R	E	R	E	T	U	E
E	R	I	S	N	O	L	A	P	T
S	D	O	I	Y	L	U	V	I	Y
P	I	N	E	S	A	S	R	T	N
R	A	P	I	D	A	M	E	N	T
E	M	R	F	O	R	A	S	O	R
S	P	I	T	J	O	R	O	R	A

3. Converteix els adjectius en adverbis afegint -ment.

• incorrecta	_____	• atenta	_____
• desordenada	_____	• manual	_____
• tranquil·la	_____	• fàcil	_____
• lenta	_____	• meravellosa	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les **paraules compostes** són el resultat de la unió de dues paraules simples: *cama + llarg* → *camallarg*.

1. Uneix les parts que formen cada paraula composta.

llepa •	• plats
para •	• fils
renta •	• brisa
escura •	• vides
salva •	• butxaques

■ Ara encercla les paraules compostes.

• llepafils	• cançó	• escurabutxaques
• rentaplats	• bodega	• salvavides
• parabrisa	• paràgraf	• paral·lel

2. Relaciona els dibuixos i escriu la paraula composta corresponent.

3. Explica el significat d'aquestes paraules compostes:

- paracaigudes: _____
- para-xocs: _____
- parafang: _____
- cama-sec: _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Per representar el so de la **essa sonora** escrivim **s, z**; per a la **essa sorda** **s, ss, c, ç**.

1. Classifica les paraules segons la grafia de la essa.

- puça
- cisterna
- repassar
- sabatilla
- llaç
- ciutat
- sola
- cloïssa

- zinc
- posar
- rosa
- zero

essa sonora		essa sorda			
s	z	s	ss	c	ç
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

2. Completa.

- difí _____ il
- velo _____ itat
- metge _____ a
- balan _____ a
- cal _____ at
- tra _____ a
- adre _____ a
- ca _____ ola

- bru _____ a
- page _____ a
- guit _____ a
- _____ ona

3. Escriu els plurals de les paraules següents:

essa sorda

- pastís _____
- compàs _____
- anís _____

essa sonora

- gas _____
- cas _____
- llis _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les oracions es poden ampliar afegint complements als nuclis, tant al del subjecte com al del predicat.

1. Relaciona les paraules de cada columna i escriu les oracions.

article	nom	adjectiu	verb	complements
La	senyor	madures	valen	llengua
Les	professora	antics	ensenya	pel carrer
El	pomes	rossa	passa	de l'arbre
Els	llibres	baixet	cauen	molts diners

- _____
- _____
- _____
- _____

■ Encercla el nucli del subjecte i subratlla el nucli del predicat.

2. Amplia aquestes oracions seguint el model.

- Les persones / seuen.

Les persones convidades a la cerimònia seuen a la part de la dreta.

- Uns oncles / vénen.

- La família / és.

3. Escriu el pronom personal que és el subjecte d'aquestes oracions.

- Fareu el que jo us demani.

- Treballa d'infermer en un hospital comarcal.

- Sóc un fan incondicional d'aquest equip.

Nom _____ Data _____

1. Completa les oracions amb les paraules del requadre.

quan – quant – em – hem – en – amb – comte – conte – compte

- Ara _____ preparo la roba per al viatge.
- Estaré a punt _____ cinc minuts.
- El _____ ha donat diners per a una investigació.
- Has d'anar _____ cotxe per arribar a temps.
- _____ penses gastar-te en el regal de l'Eva?
- _____ anat a buscar en Pere, però no ha arribat.
- _____ arribis a casa, truca'm.
- Abans d'anar a dormir et llegiré un _____
- _____ amb el que fas, que en pots sortir escaldat.

2. Substitueix les paraules *cosa* o *fer*, per d'altres de més precises.

- Aquesta **cosa** no em serveix per **fer** la sopa, necessito una **cosa** més gran.

- Quines **coses** que explica la Paula...

- La **cosa** està a **fer** la ruta al més ràpidament possible.

- Ara anava a **fer** els plats.

- No m'agrada **fer** vidres, és la **cosa** més pesada de la neteja.

L'ús del guió i els dos punts

Nom _____ Data _____

1. Completa el diàleg següent:

–Hola, Bea! Com estàs?

–Atrafegada. Tinc molta feina. Per cert, t'agradaria col·laborar amb la nostra revista? Necessitem gent...

–Que bé! Això sí que és encertar-la. Què et sembla, comences demà?

–Genial! Quedem a dos quarts de sis a l'aula d'informàtica, d'acord?

–No pateixis, que segur que n'aprens de seguida. Vinga, fins demà!

Redactem una notícia

Nom _____ Data _____

1. Fixa't en el dibuix i respon.

- Qui n'és el protagonista?

- Què ha passat?

- Quan i on ha passat?

- Com ha passat?

- Quin títol li posaràs? _____

- I quin subtítol? _____

■ Ara redacta la notícia tenint en compte totes les seves parts.

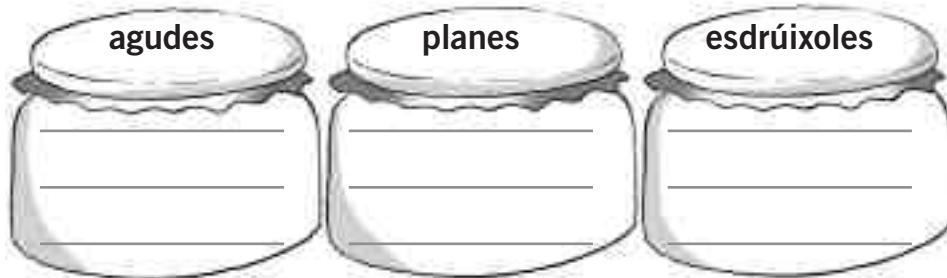
L'accentuació: agudes, planes i esdrúixoles

Nom _____ Data _____

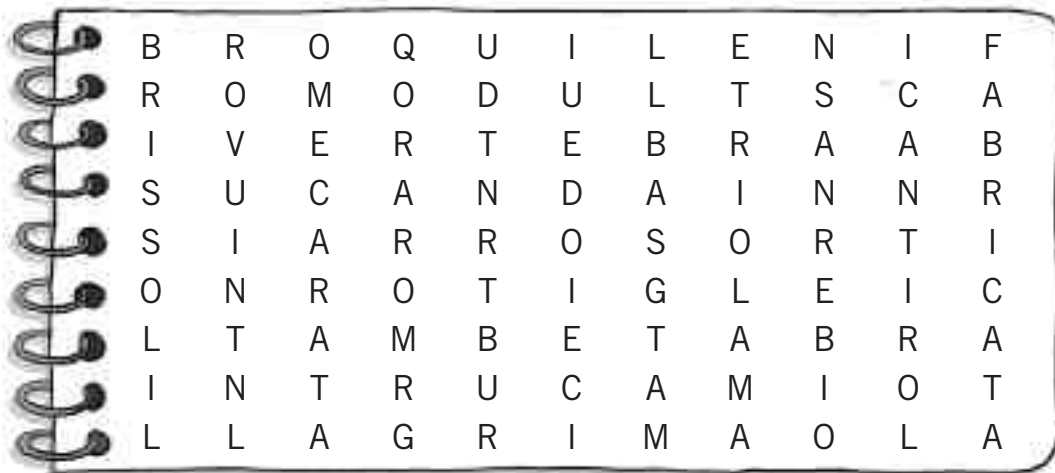
1. A partir de la síl·laba tònica de cada paraula, forma'n una de nova.

- ampli – poma – llapis _____
- casa – mico – ona _____
- negre – novè – arribarà _____
- romana – quina – nafra _____
- crònica – nova – mètrica – trèmol _____
- àrtica – tètrica – sana _____

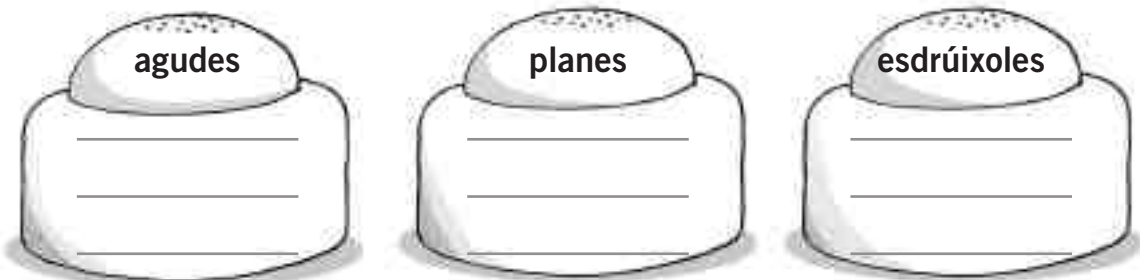
■ Ara classifica les paraules resultants en agudes, planes o esdrúixoles.

2. Localitza tres paraules agudes, tres de planes i tres d'esdrúixoles.

■ Escriu-les tenint en compte que totes porten accent.

Nom _____ Data _____

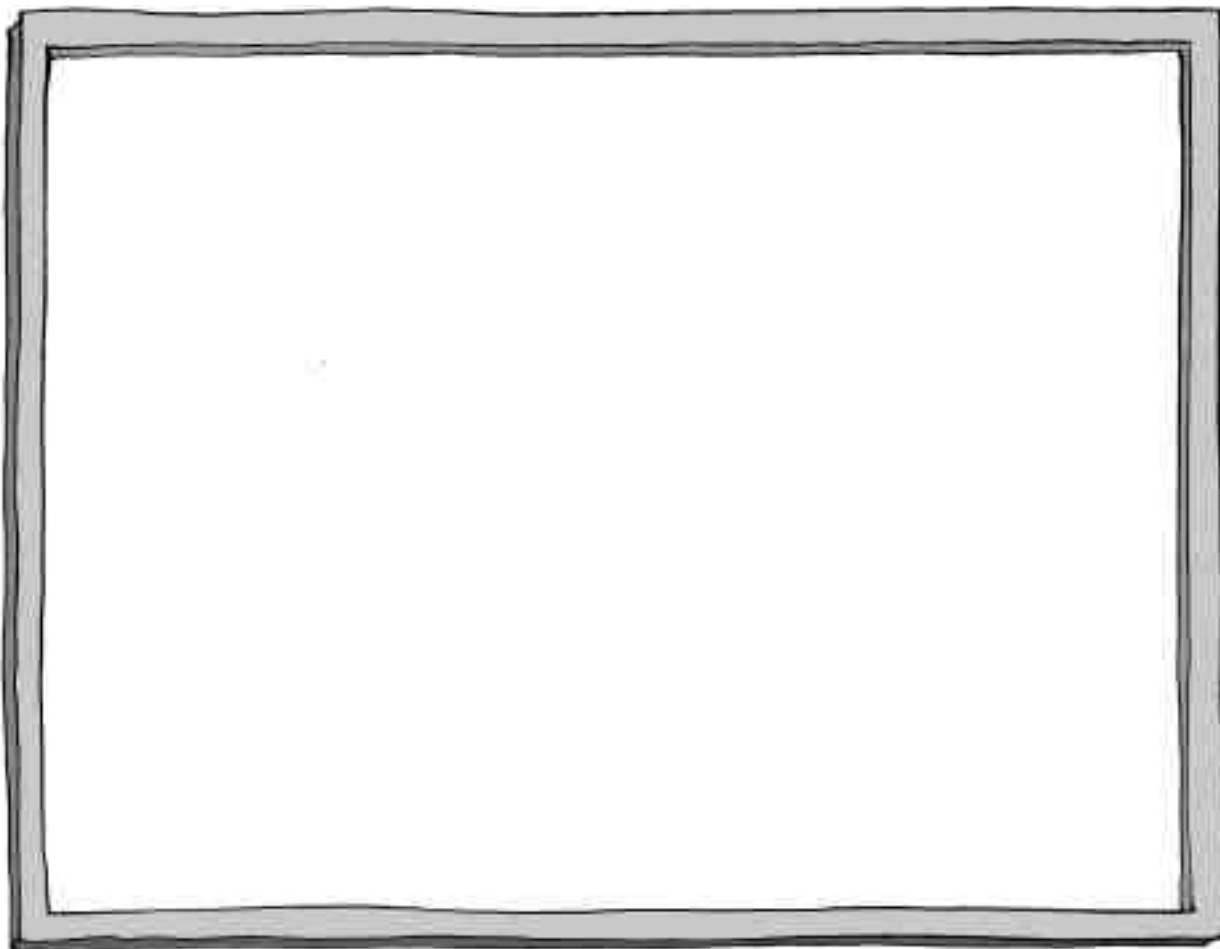
1. Anem a fer un anunci. Pensa i respon:

- Què anunciaràs?

- Quina imatge apareixerà a l'anunci?

- Quin serà l'eslògan?

- Serà un anunci per vendre un producte o per informar d'alguna cosa?

2. Dibuixa el producte que vols anunciar i escriu l'eslògan.

Paraules polisèmiques

Nom _____ Data _____

1. Escriu el significat d'aquests mots i posa'n dos exemples.

ala	
cua	
ploma	
cap	
ratolí	
braç	

2. Fes una oració amb una de les paraules i els seus significats.

Nom _____ Data _____

1. Completa amb la paraula corresponent.

- Van arribar _____ persones més.
- Tot això que expliques és _____.
- Aquest no paga mai res, sempre _____.
- La _____ és un estri propi dels pagesos.
- Has d'anar amb _____ per no fer-te mal.
- Aquell senyor és el _____ de Barcelona.

deu

compte

fals

deu

comte

falç

2. Busca en el text les paraules homònimes i encercla-les.

Hi havia massa gent i era massa tard com per poder agafar la maça i començar a donar cops per clavar les piquetes. Si hagués estat buit, encara, però hi havia vuit persones a cada parcel·la. Jo estava morta de set i vaig demanar als meus companys que, ja que no treballaven i eren set mirant i una treballant, m'anessin a comprar una ampolla d'aigua. A quin cap cap arribar a un càmping a les deu de la nit, un grup de més de deu persones?

- Explica el significat de les paraules homònimes del text.

Les tres conjugacions

Nom _____ Data _____

1. Escriu els infinitius corresponents als verbs següents:

- cullo _____
- menjava _____
- han temut _____
- van trobar _____
- vencerem _____
- corrien _____
- cantaries _____
- va tossir _____
- has cosit _____

■ A continuació, classifica'ls segons el temps verbal.

☐	present	_____
☐	imperfet	_____
☐	futur	_____
☐	perfet	_____
☐	passat perifràstic	_____
☐	condicional	_____

2. Escriu una oració amb la combinació de paraules que es proposa.

- ahir – Joan – ballar

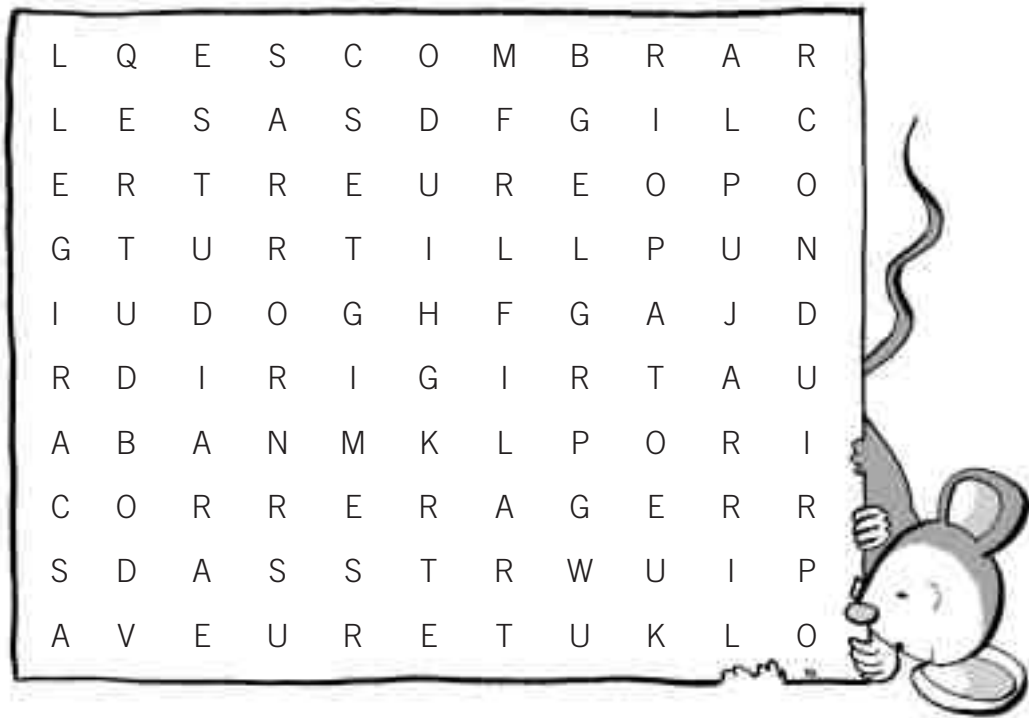
- avui – Mercè – dormir

- demà – nosaltres – cosir

Formes no personals dels verbs

Nom _____ Data _____

1. Busca en aquesta sopa de lletres nou infinitius:

2. Classifica els infinitius que has trobat i completa el quadre.

	infinitiu	gerundi	participi
primera conjugació			
segona conjugació			
tercera conjugació			

■ Escull un dels verbs i escriu una oració fent servir una forma composta.

Nom _____ Data _____

1. Escriu els noms dels dibuixos.

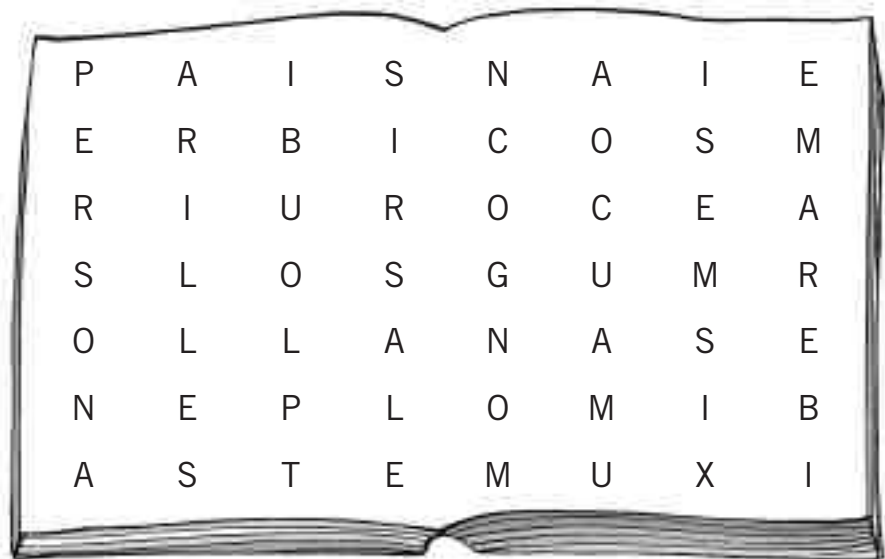

■ Ara escriu el nom individual corresponent a cada dibuix.

2. Busca a la sopa els noms comuns equivalents als propis que se t'indiquen.

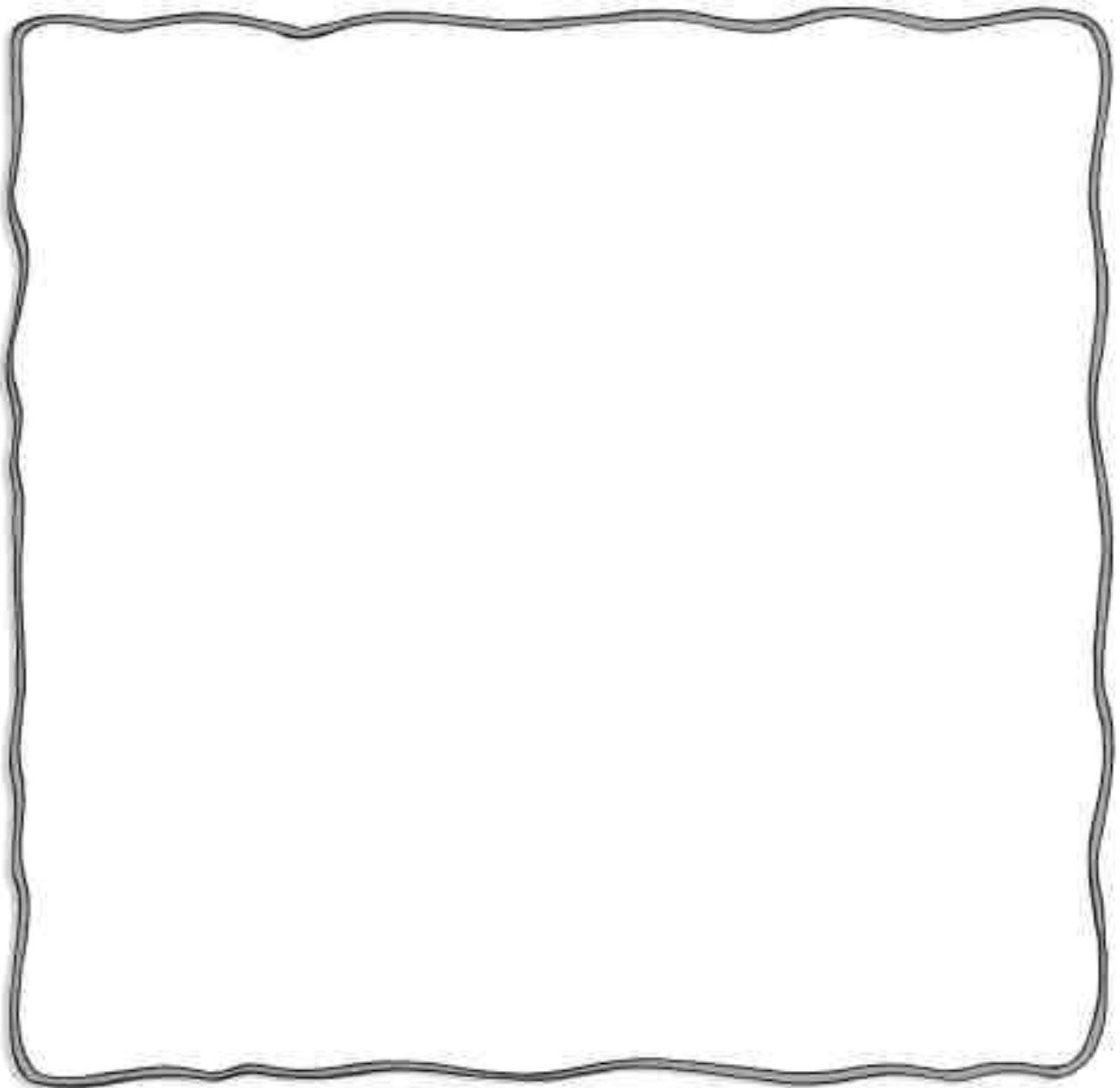
- Itàlia
- Pere
- Segre
- Carner
- Atlàntic
- Mediterrani
- Medes

Nom _____ Data _____

1. Completa els passos que cal seguir per fer una auca.

- Escollir el _____ de l'auca: de què vull parlar.
- Fer els _____ de cada vinyeta.
- Pensar els _____ de cada dibuix.
- Acolorir els _____.
- _____ l'ortografia.

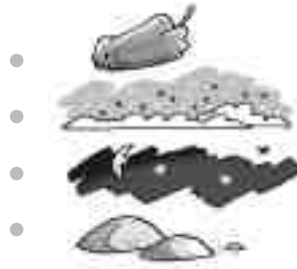
2. Ara crea la teva auca.

Les comparacions i les metàfores

Nom _____ Data _____

1. Relaciona per obtenir comparacions.

- blanc •
- negre •
- vermell •
- dur •

2. Explica el significat de les comparacions següents:

- En Pol és alt com un sant Pau i xuclat com un clau.

- S'ha quedat pelat com una rata.

- Era una nit negra com el carbó.

3. Explica el significat de les metàfores següents:

- Les perles de la seva boca.

- Els rínxols d'or.

- La guardiana de la nit.

4. Inventa una metàfora i explica la relació de semblança entre l'element real i l'imaginari.

Nom _____ Data _____

1. Completa l'aqüeducte posant les pedres necessàries.

güe – güí – qüe – gue – que – qui – gües – gui

- a _____ ducte
- pin _____
- es _____ na
- es _____ rol
- clave _____ ra
- ai _____ ra
- _____ tarra
- _____ mica

2. Omple el quadre amb dues paraules per a cada columna.

g	c	gu	qu	qü	gü
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

3. Escriu cinc paraules que tinguin les grafies que es treballen en aquesta fitxa.

Concordança subjecte i predicat

Nom _____ Data _____

1. Escriu un subjecte per a aquests predicats.

- _____ escriu amb la mà esquerra i un ull tapat.
- _____ condueixen un veler de l'any de la picor.
- _____ caminem per la neu amb raquetes.

2. Els predicats i els subjectes d'aquestes oracions no coincideixen. Arregla-les i torna a escriure-les. Pots canviar el subjecte o el predicat.

- La Marta i la Maria juguem a futbol cada dia.

- Nosaltres m'agrada el pastís de xocolata amb melmelada de maduixa.

- Aquella colla de gossos he menjat bacallà amb romesco.

3. Subratlla el subjecte de color blau i el predicat de color vermell.

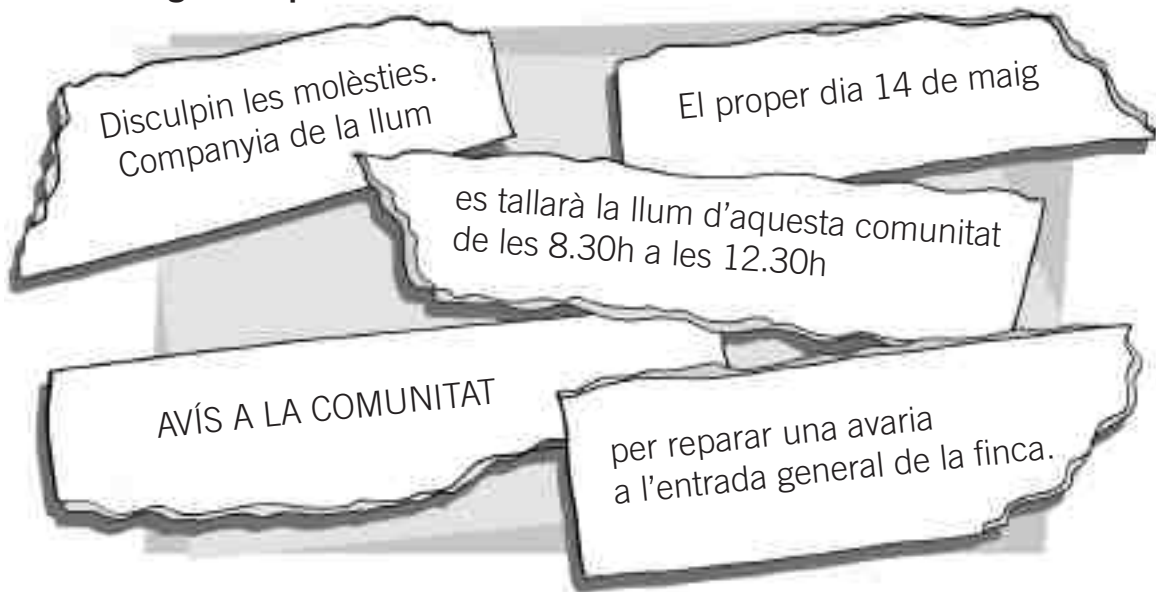
- La Paula llegeix llibres de por abans d'anar a dormir.
- Aquelles orenetes no tardaran a marxar.
- L'ordinador de casa està espatllat.

- Encercla el nucli del subjecte i el del predicat.

Escrivim notes i avisos

Nom _____ Data _____

1. Ordena els fragments per obtenir un text coherent.

■ Ara escriu-lo.

■ Respon les preguntes següents:

- Quin tipus de text és? _____
- A qui va dirigit? _____
- On el trobarem? _____
- És un text formal o informal? _____

■ Ara escriu una nota als pares dient-los què passa el proper 14 de maig.

Els sinònims i els antònims

Nom _____ Data _____

1. Escriu el text canviant les paraules destacades pel seu antònim.

L'Arnau és un noi **alt** i **prim**, molt **simpàtic** amb tothom. Té la pell **clara** i els ulls **grossos** i **fosc**. Els seus llavis són **molsuts** i **riallers**. Té els cabells **rossos** i **arissats** i els porta molt **llargs** i recollits en una cua. Vesteix texans **moderns** i camises **arrugades**. És un noi força peculiar.

■ Dibuixa el personatge que resulta de la descripció.

Nom _____ Data _____

1. Completa el text amb les paraules corresponents.

_____ és una senyora molt especial. Viatja cada any amb una amiga seva, _____, a _____ per col·laborar amb una ONG. Treballa a _____ i està impartint uns cursos sobre _____, tot i que la seva especialitat és _____ de Catalunya. Té una ajudant, _____, una noia que fa la seva feina amb _____ d'una principiant.

universitat – Úrsula – il·lusió – Irene
Índia – intel·ligència – Imma – història

2. Per què hi ha noms femenins que porten l'article apostrofat i d'altres que no?

3. Completa el text amb els articles que hi falten.

___ Victòria és ___ àvia de ___ Aina. Ara està ocupada tallant ___ heura del seu jardí. Ella és ___ única persona que se'n preocupa. ___ seva néta acostuma a tenir ___ intenció d'ajudar-la, però al final, sempre acaba fent-s'ho ___ àvia tota sola.

___ seves amigues li diuen que ha de demanar ajuda, però a ___ Victòria li costa molt acceptar que necessita alguna cosa. Fer-se gran té ___ preu d'acceptar ___ limitacions davant ___ amics i de ___ família.

Nom _____ Data _____

1. Completa els apartats que ha de tenir una carta.

text – salutació – lloc i data – acomiadament

- Des d'on i quan s'escriu la carta. _____
- Fórmula per saludar al principi de la carta. _____
- El que s'explica a la carta. _____
- Fórmula per tancar la carta i acomiadar-se. _____

■ Ara ja pots escriure una carta! Imagina que li expliques a un alienígena el que has fet avui.

A large, hand-drawn style rectangular box with a thick black border and a wavy bottom edge, containing several horizontal lines for writing a letter.

Nom _____ Data _____

1. Omple els buits amb els determinants del requadre.

cap – poc – tanta
nou – qualsevol – algunes

_____ persones poden pensar que _____ pot fer aquesta feina, però només _____ candidats van gosar presentar-s'hi. No hi va haver _____ candidat que arribés a passar totes les proves. Deien que hi havia _____ temps per fer-les i que amb _____ pressió era impossible que res els sortís bé.

2. Completa amb determinants que indiquin quantitat.

- Tinc _____ anys.
- Faig _____ de primària.
- La meva mare té _____ anys.
- Visc en un _____ pis.

3. Escriu una oració amb cada determinant.

- quants: _____
- molta: _____
- algunes: _____
- poques: _____
- tants: _____
- cap: _____

Nom _____ Data _____

1. Pensa en algú important de la teva família i contesta aquestes preguntes:

Nom i cognoms	_____
Quan va néixer	_____
On va néixer	_____
Algun fet important a la seva vida	_____

2. Ara escriu una biografia sobre el familiar que has escollit. Vigila la puntuació!

Pronoms personals forts i febles

Nom _____ Data _____

1. Encercla els pronoms forts i subratlla els pronoms febles.

–Sou vosaltres els encarregats?
 –Sí, portem el punt d'informació.
 Us podem ajudar?
 –Si us plau. Ella i jo necessitem
 que ens expliqui com funciona
 aquest centre. Nosaltres portem
 força estona barallant-nos amb
 l'ordinador, però encara no hem
 entès...
 –No us preocupeu, acostuma
 a passar. El primer que cal fer és
 informar-se: ell o jo us explica-
 rem tot el necessari.

2. Relaciona.

Compra les taronges .	•	En regala.
Demana el llibre .	•	Les compra.
Regala flors .	•	El demana.
Dóna llibres al Pau .	•	Li dóna llibres.
Agafa els caramels .	•	Els agafa.
Porta la bicicleta .	•	La porta.

3. Copia només els pronoms febles amb el verb que acompanyen.

- **L'àvia** i **l'avi** **el** porten a l'escola. *El porten.*
- **Els** meus amics **em** compren un regal. _____
- **La** veïna recull **el** correu i **el** posa a la bossa. _____
- **En** Pau **en** compra de fresca. _____
- **El** Martí **el** prepara amb cura. _____

Escrivim un diari personal

Nom _____ Data _____

1. Encercla els elements d'un diari personal.

Jo em pensava que anar a casa de l'Olga seria més fàcil, però...

La reacció de la policia ha estat ràpida, però no prou.

Barcelona. Una banda d'atracadors armats amb pistoles tenen els botiguers de la ciutat morts de por.

Espero que demà el dia comenci una mica millor.

Dilluns 23 d'octubre de 2005

Uns homes tapats amb màscares assalten una botiga de queviures

Avui ha estat un dia bastant difícil.

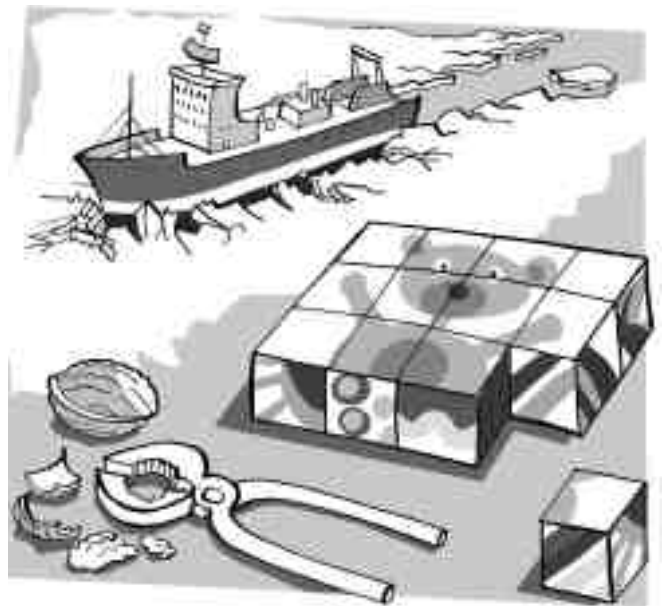
■ Ordena els fragments triats, inventa la resta de text i escriu-ne el resultat.

Nom _____ Data _____

1. **Escriu la paraula composta que amaguen aquests dibuixos. Totes tenen el verb *portar*.**

2. **Fes tantes paraules com puguis amb el verb *trencar*.**

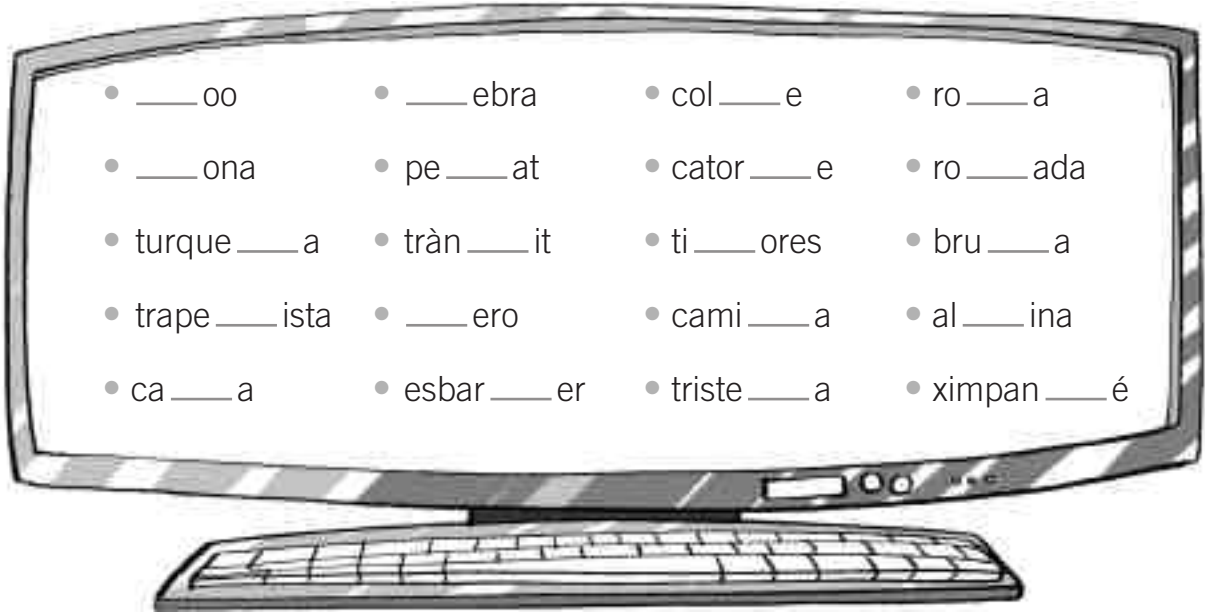

3. **Afegeix una paraula o més, per formar-ne de compostes.**

- escura _____
- trans _____
- penja _____
- grata _____
- super _____
- para _____

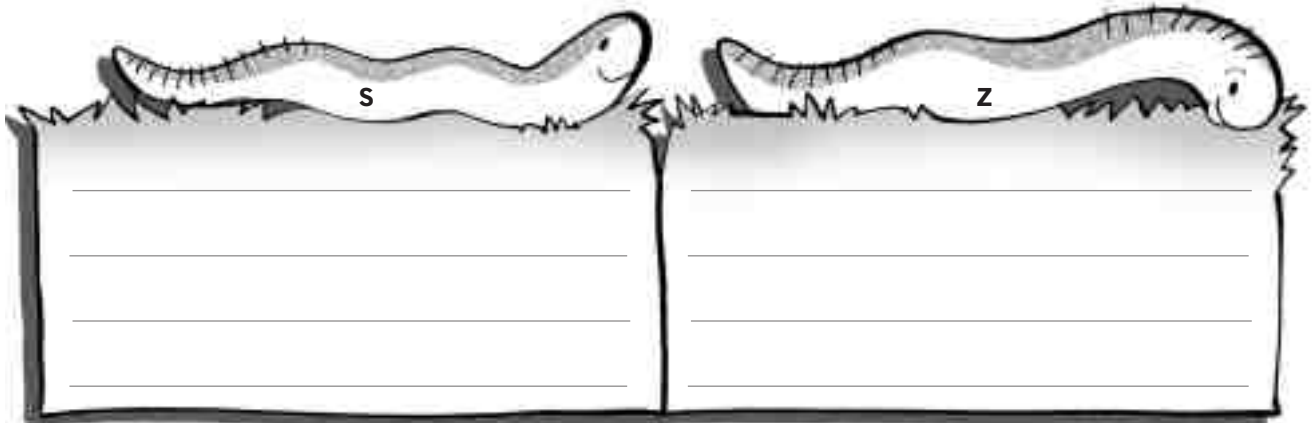
Nom _____ Data _____

1. Aquest ordinador no reconeix les esses ni les zetes, pots posar-les tu?

2. Busca en aquesta sopa de lletres 8 paraules que duguin la essa sonora i classifica-les.

P	I	N	Z	E	L	L	A	S	E
A	S	S	I	O	L	P	L	P	S
S	D	F	G	H	J	K	L	R	M
C	Z	C	V	B	N	M	U	E	O
A	M	A	Z	O	N	A	R	S	R
S	R	T	N	Y	A	S	D	E	Z
A	G	A	S	E	L	A	T	N	A
Q	U	E	R	S	A	X	A	T	R
R	O	S	A	D	A	C	F	R	Z
B	R	U	I	O	P	S	D	F	A
D	O	N	Z	E	L	L	A	I	E

Nom _____ Data _____

1. Afegeix un verb i amplia aquesta oració tant com puguis, amb adjectius, complements, etc.

2. Escriu oracions seguint els esquemes.

article	nom	adjectiu	verb	complement
_____	_____	_____	_____	_____
article	determinant possessiu	nom	verb	adverbi de mode
_____	_____	_____	_____	_____
determinant demostratiu	nom	adjectiu	verb	adverbi de lloc
_____	_____	_____	_____	_____

El narrador de la història

Nom _____ Data _____

1. Escriu la història del personatge de la il·lustració en primera persona.

Sóc un personatge una mica estrany. D'entrada, la meva roba crida l'atenció perquè _____

Tot i així, tinc cara de bona persona.

2. Inventa't la història d'aquest personatge i narra-la en tercera persona.

En Manel Puig i Giner és un home de negocis.

Tot en ell ens fa pensar en un senyor molt tocat i posat.

■ Ara fes que en Manel expliqui el seu propi aspecte.

Solucions

Reforç 1. Els dos punts i el guió

1. La Mireia arriba tota contenta a casa, obre la porta i crida:
–Hola! Que hi ha algú?
–Sí, sóc a la cuina –diu la mare.
–Mare, mare, he tret un nou a l'examen de català –crida contenta la Mireia.
–Oh! Estic molt contenta, Mireia. Veus com treballant una mica es treuen bons resultats?
–diu la mare tot felicitant la Mireia.
2. El lleó i la girafa parlen animadament mentre passen la tarda. El lleó li comenta:
–No voldries pas fer de reina de la selva per uns dies?
–Jo? Vols dir que podria? –respon la girafa sorpresa.
–I per què no? No cal res per dirigir la selva, només s'ha de ser bona persona i tu ho ets. A la girafa li pugen els colors i molt emocionada li contesta:
–Lleó, bon lleó, tu sí que ets bona persona! D'acord, però m'hauràs d'explicar quina és la meva tasca.
■ *Resposta model:*
–No pateixis, que amb uns quants consells et poso al dia.
–Espero fer bé aquesta feina tan complicada...

Reforç 2. L'oració

1. La platja està plena de gent.
Vols berenar pa amb tomàquet?
Com ens hem divertit a la fira!
Aquest matí anirem al zoo.
• Sí, la segona. Ho sé perquè la tanca el signe d'interrogació.
• Enunciatives, la primera i la quarta, i exclamativa la tercera.

Reforç 3. L'oració: tipus d'oració

1. • En Miquel i l'Arnau busquen una peça.
• L'Asha berena pa amb xocolata.
• El noi ha comprat un cotxe teledirigit.
■ *Resposta model:*
• La meva mare té poc interès.
• Una noia diu que demà tindrem poca pluja.
2. • Busques alguna cosa en concret?
Interrogativa.

- No es permet aparcar en zona reservada.
Enunciativa.
- Quina sorpresa! Exclamativa.
- No llencis papers a terra. Imperativa.
- Vols que t'acompanyi al metge?
Interrogativa.
- Prefereixo anar-hi tota sola. Enunciativa.
- Treu el llibre de matemàtiques. Imperativa.

Reforç 4. La síl·laba tònica

1. po-me-ra, úl-ti-ma, te-lè-fo-n, mè-tri-ca, ca-mí, a-gri-cul-tor, mo-ble, ar-ma-ri, so-fà, pes-car, cò-mo-de, rà-fe-ga.
■ Última: camí, agricultor, sofà, pescar.
Penúltima: pomera, telèfon, moble, armari.
Antepenúltima: última, mètrica, còmode, ràfega.
2. Agudes: bagul, endoll, radiador.
Planes: bolígraf, ampolla, llibreta.
Esdrúixoles: màquina, càmera, fàbrica.

Reforç 5. Les paraules agudes, planes i esdrúixoles.

1. po-ta, fe-sol, car-pe-ta, or-di-na-dor, mà-qui-na, rè-tol, clàs-si-ca, mi-rar, mú-si-ca, in-dús-tri-a, mo-ca-dor, nòr-dic.
■ Agudes: última síl·laba tònica: fesol, ordinador, mirar, mocador.
Planes: penúltima síl·laba tònica: pota, carpeta, rètol, nòrdic.
Esdrúixoles: antepenúltima síl·laba tònica: màquina, clàssica, música, indústria.
2. Agudes: telèfon.
Planes: làmpada.
Esdrúixoles: plàstic.
■ Telèfon i plàstic són planes, làmpada és esdrúixola.

Reforç 6. L'accentuació de les paraules agudes

1. sofà, camió, avió, gamarús, trobà, cafè, incís, repàs.
2. Accent obert (˘): huracà, escocès, cinquè, arròs.
Accent tancat (ˊ): Berlín, esbós, pastís, excés.
3. • informació, cançó, anís, ningú, puré.
• esperaràs, bebè, oceà, anglès, imprès, repòs.

Reforç 7. El verb: nombre i persona

- Nosaltres ensabonem el cotxe per deixar-lo ben net.
 - Jo investigo l'assassinat de l'empresari.
 - Tu trobes les coses allà on han de ser.
 - En Pau i en Guillem instal·len un programa nou a l'ordinador.
 - L'Anna i tu interrogeu el sospitós.
 - L'Arnau endolla el portàtil perquè ja no té bateria.
- 1a persona del singular: cuino, qüestiono.
1a persona del plural: barregem mengem.
2a persona del singular: encens, interpretes.
2a persona del plural: treballàveu, teclegeu.
3a persona del singular: ajusta, renta.
3a persona del plural: preparen, representen.

Reforç 8. Els temps verbals

- Passat: escrivíem, compràveu, patinava, suaven, cosien.
Present: parlo, patinen, vola, pintes, observa.
Futur: jugarem, cuinarà, vindran, guanyarà, escombrarà.
- Resposta model:*
Jo endreço les joguines i la roba al seu lloc.
Tu dibuixaves un paisatge de muntanya.
Demà menjarem arròs a la cassola.

Reforç 9. Les paraules polisèmiques

- cargol, banc, cavallet, coll.
 - El cargol pot ser un animal o bé un clau que es cargola.
El banc pot ser un conjunt de peixos o un seient.
El cavallet pot ser el cavall d'una fira o la peça sobre la qual se suporta una taula.
El coll pot ser la part de l'anatomia d'una persona o la part més estreta d'una ampolla.
- L'Aina té el coll molt llarg.
 - El coll d'aquesta ampolla és molt estret.
 - És en aquella illa de cases.
 - Va naufragar en una illa deserta.
 - He perdut les claus de casa dels avis.
 - Hi claves quatre claus i queda ben segur.
 - Vaig anar d'excursió a la serra del Cadí.
 - Talla els troncs amb una serra mecànica.

Reforç 10. Les paraules planes

- rèptil, mòbil, intensa, pluja, setena, tèxtil, atmosfera, físic, llibreta, pèsol, serralada, plàstic.**
 - F: Les paraules planes s'accentuen si acaben en vocal + **n**.
 - C: Les paraules planes no s'accentuen si acaben en vocal.
 - C: Les paraules planes no s'accentuen si acaben en vocal + **s**.
 - Les paraules planes no s'accentuen si acaben en vocal + **n**.
- cotxe, núvol, cullera, tomàquet, plàtan, xilòfon.

Reforç 11. El verb: la primera conjugació

- Present: animo, animes, anima, animem, animeu, animen.
Futur: pensaré, pensaràs, pensarà, pensarem, pensareu, pensaran.
Imperfet: cantava, cantaves, cantava, cantàvem, cantàveu, cantaven.
Perfet: he buscat, has buscat, ha buscat, hem buscat, heu buscat, han buscat.
- Busquen, comprava, ha trobat, escoltarà.
Busquen, buscar, present, 3a, plural.
Comprava, comprar, imperfet, 3a, singular.
Ha trobat, trobar, perfet, 3a, singular.
Escoltarà, escoltar, futur, 3a, singular.

Reforç 12. Formes no personals

- Infinitiu: pintar, participar, anar.
Gerundi: cantant, caminant, pujant.
Participi: menjat, cuinat, dibuixat.
- passejaria, condicional; vam estudiar, passat perifràstic; ha volat, perfet; dibuixava, imperfet; cuinarà, futur; nedo, present.
- L'any vinent pintaré l'habitació de la Martina de color blau.
 - Amb unes botes noves tu pujaries fins al cim.
 - El pare ha participat en el concurs de cuina.
 - L'any passat vaig guanyar el meu primer concurs de pintura.

Reforç 13. El verb: formes simples i compostes

- Formes simples: dibuixaria, dibuixarem, patinaré, portaran, trobes, cantaràs, toquem, naveguen.

Formes compostes: he menjat, han observat, han estudiat, havia parlat, has escombrat, has pintat, havíem animat.

2. *Resposta model:* menjar, dibuixar, observar, patinar, portar, estudiar, parlar, escombrar, trobar, cantar, tocar, navegar, pintar, animar.
3. De la primera conjugació.
4. *Resposta model:* He trobat la peça que buscava.

Reforç 14. Les paraules esdrúixoles

1. helicòpter, àguila, àrbitre, fàbrica, telèfon, pel·lícula.
■ àguila, àrbitre, fàbrica, pel·lícula.
2. matemàtiques, informàtica, música, màquina, pàgina, dòmino.

Reforç 15. El verb: la segona conjugació

1. témer, perdre, perdre, vendre, comprendre, voler, veure, escriure, fer, beure, saber, vèncer.
■ Present: comprenc, veus.
Imperfet: temia, beviem.
Futur: perdran, vendràs.
Perfet: han volgut, he escrit.
Passat perifràstic: vaig fer, vau saber.
Condicional: perdries, vencerien.
2. • La setmana vinent farem la festa d'aniversari.
• Ahir el nostre equip va vèncer en camp contrari.
• Vols venir amb mi al cinema?
• Ahir l'Elena va entendre l'explicació del mestre a la primera.
• L'Eduard vendrà la furgoneta al meu pare, ara ja és segur.
• L'Anna i jo comprem el llibre en aquest mateix moment.

Reforç 16. El verb: la tercera conjugació

1. dir, caminar, sentir, entendre, pair, conèixer.
■ dir, sentir, pair.
2. serveixo, serveixes, serveix, servim, serviu, serveixen; sento sents, sent, sentim, senti, senten; dormo, dorms, dorm, dormim, dormiu, dormen.

3. Present: resumim, paeixen.
Imperfet: corregia, dormíem.
Futur: bullirà, sentiran.
Perfet: has competit, han vingut.
Passat perifràstic: vam cosir, vaig tossir.
Condicional: imprimiria, sortiríem.

Reforç 17. La conjugació

1. 1a conjugació: acabats en –ar: menjar, crear, intentar.
2a conjugació: acabats en –er o –re: prendre, perdre, estendre.
3a conjugació: acabats en –ir: consumir, invertir, destruir.
2. ven, vendre; escombra, escombrar; obrim, obrir; busca, buscar; pren, prendre, sortia, sortir.
■ 1a conjugació: escombrar, buscar.
2a conjugació: vendre, prendre.
3a conjugació: obrir, sortir.

Reforç 18. La comparació

1. • blanc, neu.
• negre, carbó.
• vermell, pebrot.
• dolç, mel
• dur, pedra.
• pesat, plom.
■ Blanc com la neu.
Negre com el carbó.
Vermell com un pebrot.
Dolç com la mel.
Dur com una pedra.
Pesat com un plom.
2. • Alt com un sant Pau: molt alt. Xuclat com un clau: molt prim.
• Pelat com una rata: sense diners.
• Negra com el carbó: molt fosca.

Reforç 19. L'accent diacrític

1. • nét: fill del fill o filla.
• net: el contrari de brut.
• són: 3a persona del plural del verb *ser*.
• son: ganes de dormir.
• mà: final del braç.
• ma: la meva.
2. ós, deu, dóna, os, déu, dona.

- Creu en déu, però no creu en l'església.
- És una dona molt agradable, però de poques paraules.
- Vam anar al zoo i vam veure l'ós bru.
- Dóna això a la Berta.
- N'hi havia deu perquè havien expulsat un jugador.
- Es va trencar un os de la cama esquiant.

Reforç 20. El nom: gènere i nombre

1. Masculí singular: ordinador, armari, camió.
Masculí plural: lleons, quadres, cotxes.
Femení singular: ampolla, bicicleta, cortina.
Femení plural: panteres, cadires, catifes.
2. porc, euga, alcalde, somera, actor, gossa.
3. esponja, pastanagues, habitació, tapissos, nas, butaques.

Reforç 21. El nom: comú i propi

1. ciutat, càmera, bolígraf, nena, nen, cotxe, iogurt, muntanya, riu.
2. *Resposta model:*
Ciutat, Girona; càmera, Nikon; bolígraf, Inoxcrom; nena, Irene; nen, Bernat; cotxe, Toyota; iogurt, Danone; muntanya, Tibidabo; riu, Ebre.

Reforç 22. El nom: individual i col·lectiu

1. eixam, ramat, banc, serralada, minestra, vaixella.
2. Individuals: vinya, ordinador, quadre, llibre.
Col·lectius: estol, flota, equip, biblioteca.

Reforç 23. La metàfora

1. • Cabellera negra, carbó.
• Boca gran, calaix
• Llençol blanc, llet.
• Entrada del metro, boca.
■ • Té una cabellera negra com el carbó.
• Té la boca gran com un calaix.
• El llençol blanc és blanc com la llet.
• L'entrada del metro és com una boca.
■ • El carbó de la seva cabellera.
• El calaix de la seva cara.
• La llet d'aquell llençol.
• La boca del metro.

Reforç 24. L'ús de g/gu i c/qu

1. llarga, foguera, amagar, guerra, apagar, guarnir, guillotina, guilla, guenyo, iguana, guirigall, eruga.
■ g: llarga, amagar, apagar, guarnir, iguana, eruga.
gu: foguera, guerra, guillotina, guilla, guenyo, guirigall.
2. gasa, roca, plaques, riquíssim, cua, quina, foca, màgiques, costella, boques, tomàquet, poca.
3. fregall, formigues, guants, guitarra, galleda, gegant.

Reforç 25. L'ús de gü/qü

1. pasqües, qüestió, aigües, pingüí.
2. freqüència, llengües, bilingüe.
3. aigüera, guix, esquimal, pingüí.

Reforç 26. El subjecte i el predicat

1. L'Oriol i tu us encarregareu de comprar.
Una amiga teva viu al costat de casa meva.
La Maria i jo anirem a comprar al mercat.
Tu no pots estar tot el dia sense fer res.
2. • La Berta / compra pa i pastes al forn.
• La meva mare / vindrà a l'escola a dos quarts de cinc.
• Un amic del meu germà / necessita classes d'anglès.
• L'Andreu i la Gina / mengen pa amb xocolata.
• El Lluc i jo / anirem al cinema demà.
■ Nucli del subjecte: nom: Berta, mare, amic, Andreu / Gina, Lluc / jo.
Nucli del predicat: verb: compra, vindrà, necessita, mengen, anirem.

Reforç 27. Els sinònims i els antònims

1. esperat, previsible; alt, elevat; gras, obès; irritat, enfadat.
2. obert, tancat; desperta, adormida; avorrit, entretingut; vell, jove; cuit, cru; col·lectiu, individual; pujar, baixar; mullat, sec.
3. descansar, jeure; treballar, pençar; aliment, teca; dormir, clapar; company, col·lega; diners, calés.

Reforç 28. La erra: r/ rr

1. Horitzontals: carro, raqueta, fuster, gronxador.
Verticals: paperera.
2. No sona: fuster, gronxador.
Sona fluixa: gronxador, paperera.
Sona forta, r: raqueta.
Sona forta, rr: carro.

Reforç 29. La h

1. hospital, hipopòtam, hostel, hivern; tothom, vehicle, adhesiu, ahir.
2. • L'avi Horaci ve de l'hort carregat de carbassons.
• Aquest hivern han prohibit anar amb vehicle per la rambla.
• Vaig llegir una història que em va deixar hipnotitzat.
• Ahir vaig comprar hams per poder anar a pescar.
3. *Resposta model:*
hàbil, humanitat: prohibit, deshabitat.

Reforç 30. L'article

1. **En** Joan i **la** Mireia han anat a **la** platja amb **l'**Íngrid i **l'**Arnau. **La** mare de **la** Mireia ens ha preparat **la** bossa amb **l'**esmorzar. **Els** entrepans, **les** aigües i algunes llaunes de refresc, **les** galetes preferides de **la** Mireia i **el** coc que vam fer ahir.
Masculí singular: en, l'.
Masculí plural: els.
Femení singular: la, l'.
Femení plural: les.
2. la patata, l'all, l'enciam, el porro, el carabassó, el calçot, el pebrot, la ceba, la pastanaga.
3. *Resposta model:*
La màquina, la pàgina, la tia.
El llibre, el rellotge, el niu.
Les orenetes, les orelles, les ànimes.
Els llums, els arbres, els pèsols.

Reforç 31. L'article i l'apòstrof

1. • **La** mare i **l'**Andreu van comprar **el** material.
• **L'**últim de **la** cua s'ha quedat sense entrades.
• **Les** veïnes de **l'**escala parlen a **la** porta de casa.
• **Els** paletes van fer **la** feina ràpidament.

2. l'àvia, els ametllers, l'home, les ànimes, els habitants, l'horror, les esposes, la feina.
■ Noms de gènere masculí: els ametllers, l'home, els habitants, l'horror.
Noms de gènere femení: l'àvia, les ànimes, les esposes, la feina.
3. l'autobús, la cadira, les olles, els ocells.

Reforç 32. L'article femení

1. **l'**illa, **la** història, **la** indústria, **la** universitat.
■ No he apostrofat les que no comencen amb síl·laba tònica.
2. **la** iguana, **l'**ambulància, **l'**urna.
■ *Resposta oberta.*
3. **l'**oca, **l'**ombra, **l'**esquena, **l'**habitació, **la** unitat, **l'**abella, **l'**ampolla, **l'**aigua.

Reforç 33. Famílies lèxiques

1. Camí: caminet, caminador, caminada, caminant.
Sabata: sabater, sabateria, sabateta.
Cant: cantaire, cantant, cantata, cantarella.
Ull: ullet, ullerós, ullada, ulleres.

Reforç 34. Els grups br, bl, mb i nv

1. br: abric, bressol.
bl: bloc, blat.
mb: ambient, embut.
nv: canvi, conversa.
2. moble, pobre, amable, brusa, canviar, obrir, ambulància, marbre, enviar, timbal, invent, biblioteca.
3. llibreta, brotxa, tambor, bombeta, pebrot.
Resposta model:
Busca la llibreta de matemàtiques.
Pinta amb la brotxa nova,
Toca el tambor a la festa major.
Compra bombetes de baix consum.
Li agrada el pebrot verd.

Reforç 35. Els determinants demostratius i possessius

1. Proximitat: aquest, aquesta, aquests, aquestes.
Llunyania: aquell, aquella, aquells, aquelles.
Possessió: meu, seva, teus, nostres.

2. Resposta model:

- Aquest veí m'ajuda amb les bosses.
- Aquestes senyores baixen amb l'ascensor.
- Aquella nena viu al costat de casa.
- Aquells nois són del club.

3. • És el meu llibre.

- Són les seves caixes.
- És la seva jaqueta.
- Són els teus coberts.
- És la nostra sala.

Reforç 36. Els prefixos

1. semicercle, semidesnatada, prefixar, precuinat, desaprovar, desplegar, subtítol, subdirector.
2. des-: acció contrària; pre-: abans, davant; semi-: meitat; sub-: sota.
3. mòbil, vertebrat, racional, possible, còmode, útil, prudent, legal.

Reforç 37. Les consonants finals mudes

1. L'última lletra sona: mar, cor, llop, paret, rar, fred.
L'última lletra no sona: alt, sant, llamp, berenar, tomb, aspirador.

- -nt: sant.
- lt: alt.
- mb: tomb.
- mp: llamp.
- r: berenar, aspirador,

2. dent, llamp, primer, camp, segur, malalt, paper, collar.

Reforç 38. L'adjectiu

1. mitjà, gras, dur, estret; petit, prim, voluminós, roig.
2. • La muntanya alta va ser escalada.
 - El noi alt compra flors.
 - El carrer estret està tallat.
 - La carretera estreta s'està asfaltant.
 - El llençol groc està estès.
 - La faldilla groga s'ha estripat.

3. Resposta model:

- A. assolellat, tranquil, vacacional.
- B. plujós, gris, tardoral.

Reforç 39. Els augmentatius, diminutius i despectius

1. cadirassa, cadireta; sabatassa, sabateta;

camassa, cameta; llibràs, llibret; peuàs, peuet; manassa, maneta.

2. caseta, casassa; bosseta, bossassa; orelleta, orellassa; cullereta, cullerassa.

3. jerseirot, taulota, jaquetota, cavallot, bestiota, gatot.

Reforç 40. L'ús de g/j i tg/tj

1. mongeta, platja, boja, metge, forja, jueu.
2. rajola, jaqueta, gegant, genoll, pluja, gerro.
3. granges, corretges, ferotges, monges, esponges, jutges, pluges, franges.

Reforç 41. Els pronoms personals forts

1. L'Adrià i **jo** anem a jugar a futbol amb els de l'escola. **Nosaltres** no en sabem tant com **ells**, però tant és, ens ho passem molt bé. **Jo** vaig començar a jugar fa un parell d'anys i **ell**, l'Adrià, en fa tres. Els de l'escola diuen que **nosaltres** som força bons, que tenim potencial. **Vostès** què en pensen?

2. • Nosaltres no vindrem.
 - Ell s'ha enfadat.
 - Ells són cosins.
 - Tu, ens expliques el viatge?
 - Vosaltres sou bons amics.

3. Resposta model:

- Oriol i Pere, feu el favor de callar!
- L'Aina i l'Eva compren menjar per a la setmana.
- Mar, t'has d'acabar tot el que tens al plat.
- L'Esteve vol que li preparis la comanda.
- L'Ivan i jo preferim anar al cinema.

Reforç 42. Els pronoms personals febles

1. L'Oriol **m'**acompanya cada matí a classe. **Em** porta fins a l'entrada de l'escola. L'Oriol **ens** fa de cangur a la meva germana i a mi. Un dia **em** va dir: «**Et** penses que **ho** faig només per diners, després de cinc anys amb vosaltres? Per a mi, ja és com si fóssiu les meves nétes...»

2. em rento, et rentes, es renta, ens rentem, us renteu, es renten; m'amago, t'amagues, s'amaga, ens amaguem, us amagueu, s'amaguen.

3. • No em portis cap altra bestiola a casa.
 - Et preparo un entrepà per berenar?
 - L'àvia s'enduu tot el pa sec per als coloms.
 - Ens agrada passejar amb el Martí.
 - L'Oleguer us buscava.

Reforç 43. El camp semàntic

1. Mobles: armari, taula, sofà, cadira.
Begudes: llet, suc, aigua, cafè.
Postres: poma, plàtan, flam, iogurt.
2. melindro; pèsol; vedella.
3. arbres: roure, pi, om, salze; peces de roba: samarreta, camisa, jersei, mitjons; calçat: sabatilla, bota, sandàlia, xanqueta.

Reforç 44. La essa sorda

1. s: salsa, sopa, seitó, sèpia, consomé.
ss: cassola, tassa.
c: cigrons, ceba, cérvol, enciam.
ç: calçots, lluç.

Reforç 45. Els adverbis

1. ahir, aquí, ara, lluny.
 - *Resposta model:*
Ahir vaig anar al teatre.
Aquí no hi ha ningú.
Ara vaig cap a l'aeroport.
Es veu que està molt lluny.
2. darrere, després, menys, pitjor, tard, ràpidament, aquí, fora.
3. incorrectament, atentament, desordenadament, manualment, tranquil·lament, fàcilment, lentament, meravellosament.

Reforç 46. Les paraules compostes

1. llepafils, parabrisa, rentaplats, escurabutxaques, salvavides.
 - llepafils, escurabutxaques, rentaplats, salvavides, parabrisa.
2. figaflor, tallaungles, escuracassoles, parallamps.
3. Paracaigudes: estri que serveix per aturar la caiguda des de l'aire.
Para-xocs: part del vehicle que serveix per aturar les possibles topades.

Parafang: peça que cobreix les rodes d'un vehicle que serveix per evitar que esquitxin quan el terra és moll.
Cama-sec: bolet.

Reforç 47. La essa sorda i la essa sonora

1. essa sonora, s: rosa, posar.
essa sonora, z: zinc, zero.
essa sorda, s: sola, sabatilla.
essa sorda, ss: repassar, cloïssa.
essa sorda, c: cisterna, ciutat.
essa sorda, ç: puça, llaç.
2. difícil, calçat, velocitat, traça, metgessa, adreça, balança, cassola; brusa, pagesa, guitza, zona.
3. pastissos, compassos, anissos; gasos, casos, llisos.

Reforç 48. L'ampliació d'oracions

1. • La **professora** rossa ensenya llengua.
 - Les **pomes** madures cauen de l'arbre.
 - El **senyor** baixet passa pel carrer.
 - Els **llibres** antics valen molts diners.
2. *Resposta model:*
 - Uns oncles del Pau vénen a passar les vacances d'estiu al poble.
 - La família de la Marta és tota de Sevilla.
3. vosaltres, ell, jo.

Ampliació 1. Precisió lèxica

1. • Ara em preparo la roba per al viatge.
 - Estaré a punt en cinc minuts.
 - El comte ha donat diners per a una investigació.
 - Has d'anar amb cotxe per arribar a temps.
 - Quant penses gastar-te en el regal de l'Eva?
 - Hem anat a buscar en Pere, però no ha arribat.
 - Quan arribis a casa, truca'm.
 - Abans d'anar a dormir et llegiré un conte.
 - Compte amb el que fas, que en pots sortir escaldat.
2. • Aquesta olla no en serveix per cuinar la sopa, necessito una olla més gran.
 - Quines històries que explica la Paula...
 - La qüestió està a executar la ruta el més ràpidament possible.

- Ara anava a rentar els plats.
- No m'agrada rentar els vidres, és la feina més pesada de la neteja.

Ampliació 2. L'ús del guió i els dos punts

1. Resposta model:

- Bé. I tu? Com vas?
 –I tant! Fa uns dies que te'n volia parlar de treballar amb vosaltres, però no trobava el moment.
 –Perfecte. En tinc moltes ganes.
 –D'acord. Suposo que seré capaç de fer bé la feina, no?
 –Fins demà!

Ampliació 3. Redactem una notícia.

1. Resposta oberta.

Ampliació 4. L'accentuació: agudes, planes i esdrúixoles

- 1.** ampolla, camió, nevera, màquina, cronòmetre, artesà.
 ■ Agudes: camió, artesà. Planes: ampolla, nevera. Esdrúixoles: màquina, cronòmetre.
- 2.** bròquil, mòdul, vèrtebra, arròs, també, camió, llàgrima, càntir, fàbrica.
 ■ Agudes: arròs, també, camió. Planes: bròquil, mòdul, càntir. Esdrúixoles: vèrtebra, llàgrima, fàbrica.

Ampliació 5. Creem un anunci

1 i 2. Resposta oberta.

Ampliació 6. Paraules polisèmiques

- 1.** ala: extremitat d'un ocell; part situada al costat de l'avió.
 cua: resultat de recollir el cabell amb una goma; apèndix d'alguns animals situat a la part del darrere.
 ploma: cadascun dels elements que formen el plomatge d'una au; estri que serveix per escriure.
 cap: part més alta i destacada del cos; extremitat, punta per on comença o acaba alguna cosa.
 ratolí: animal rosegador; part de l'ordinador.
 braç: extremitat del cos; cadascuna de les parts d'un canelobre.

2. Resposta oberta.

Ampliació 7. Paraules homònimes

- 1.**
- Van arribar deu persones més.
 - Tot això que ens expliques és fals.
 - Aquest no paga mai res, sempre deu.
 - La falç és una estri propi dels pagesos.
 - Has d'anar amb compte per no fer-te mal.
 - Aquell senyor és el comte de Barcelona.
- 2.** Hi havia **massa** gent i era **massa** tard com per poder agafar la **maça** i començar a donar cops per clavar les piquetes. Si hagués estat **buit**, encara, però hi havia **vuit** persones a cada parcel·la. Jo estava morta de **set** i vaig demanar als meus companys que, ja que no treballaven i eren **set** mirant i una treballant, m'annessin a compra una ampolla d'aigua. A quin **cap cap** arribar a un càmping a les deu de la nit, un grup de més de deu persones?
 ■ Massa: gran quantitat; molt. Maça: mena de martell. Buit: sense gent. Vuit: nombre. Set: ganes de beure. Set: nombre. Cap: part del cos. Cap: del verb cabre.

Ampliació 8. Les tres conjugacions

- 1.** collir, menjar, témer, trobar, vèncer, córrer, cantar, tossir, cosir.
 ■ present: cullo; imperfet: menjava, corrien; futur: vencerem; perfet: han temut, has cosit; passat perifràstic: van trobar, vau tossir; condicional: cantaries.

2. Resposta oberta.

Ampliació 9. Formes no personals del verb

- 1.** escombrar, treure, dir, córrer, veure, llegir, estudiar, filar, pujar.
- 2.** Primera conjugació: escombrar, escombrant, escombrat; estudiar, estudiant, estudiat; filar, filant, filat; pujar, pujant, pujat.
 Segona conjugació: treure, traient, tret; córrer, corrent, corregut; veure, veient, vist. Tercera conjugació: dir, dient, dit; llegir, llegint, llegit.
 ■ Resposta oberta.

Ampliació 10. Descrivim ambients

1. Resposta oberta.

Ampliació 11. El nom: tipus de noms

1. serralada, estol, coral, eixam.
■ muntanya, ocell, cantant, abella.
2. país, persona, riu, cognom, oceà, mar, illes.

Ampliació 12. Fem una auca

1. *Resposta oberta.*

Ampliació 13. Les comparacions i les metàfores

1. blanc com la meu; negre com la nit; vermell com un pebrot; dur com una roca.
2. Alt com un sant Pau: molt alt.
Xuclat com un clau: molt prim.
Pelat com una rata: sense ni cinc.
Negra com el carbó: molt fosca.
3. Les seves dents. El seu cabell ros i arrissat.
La lluna.
4. *Resposta oberta.*

Ampliació 14. g/c, gu/qu, gü/qü

1. aqüeducte, pingüí, esquena, esquirol, claveguera, aigüera, guitarra, química.
2. *Resposta model:*
g: gat, gos.
c: castell, cuc.
gu: guilla, guineu.
qu: quina, que.
qü: qüestió, pasqües.
gü: aigües, argüir.
3. *Resposta oberta.*

Ampliació 15. Concordança subjecte i predicat

1. *Resposta model:*
 - Aquell home tan estrany.
 - El mariner experimentat.
 - Els excursionistes.
2. *Resposta model:*
 - La Marta i la Maria juguen a futbol cada dia.
 - A mi m'agrada el pastís de xocolata amb melmelada de maduixa.
 - Aquella colla de gent ha menjat bacallà amb romesco.
3. • La Paula llegeix llibres de por abans d'anar a dormir.

- Aquelles orenetes no trigaran a marxar.
- L'ordinador de casa està espatllat.

Ampliació 16. Escrivim notes i avisos

1. 5, 2, 3, 1, 4.
■ AVÍS A LA COMUNITAT
El proper dia 14 de maig es tallarà la llum d'aquesta comunitat de les 8.30h a les 12.30h per reparar una avaria a l'entrada general de la finca.
Disculpin les molèsties.
Companyia de la llum
- • Un avís.
 - A la comunitat de veïns.
 - A l'escala, probablement a l'entrada o a l'ascensor.
 - Formal.
- *Resposta oberta.*

Ampliació 17. Els sinònims i els antònims

1. L'Arnau és un noi baix i gras, molt antipàtic amb tothom. Té la pell fosca i els ulls petits i clars. Els seus llavis són prims i seriosos. Té els cabells negres i llisos i els porta molt curts i pentinats enrere. Vesteix texans antics i camises planxades. És un noi força peculiar.
■ *Resposta oberta.*

Ampliació 18. L'article femení i l'apòstrof

1. L'Úrsula és una senyora molt especial. Viatja cada any amb una amiga seva, a Irene, a l'Índia per col·laborar amb una ONG. Treballa a la universitat impartint uns cursos sobre intel·ligència, tot i que la seva especialitat és la història de Catalunya. Té una ajudant, l'Imma, una noia que fa la feina amb la il·lusió d'una principiant.
2. Perquè no s'apostrofen els noms femenins que comencen amb i, u, hi o u àtones.
3. La Victòria és l'àvia de l'Aina. Ara està ocupada tallant l'heura del seu jardí. Ella és l'única persona que se'n preocupa. La seva néta acostuma a tenir la intenció d'ajudar-la, però al final, sempre acaba fent-s'ho l'àvia tota sola. Les seves amigues li diuen que ha de demanar ajuda, però a la Victòria li costa molt acceptar que necessita alguna cosa. Fer-se

gran té el preu d'acceptar les limitacions davant els amics i de la família.

Ampliació 19. La carta

1. Lloc, salutació, text, acomiadament.

■ *Resposta oberta.*

Ampliació 20. Altres determinants

1. Algunes persones poden pensar que qualsevol pot fer aquesta feina, però només nou candidats van gosar presentar-s'hi. No hi va haver cap candidat que arribés a passar totes les proves. Deien que hi havia poc temps per fer-les i que amb tanta pressió era impossible que res sortís bé.

2. *Resposta model:*

- Tinc nou anys.
- Faig quart de primària.
- La meva mare té trenta-nou anys.
- Visc en un tercer pis.

3. *Resposta oberta.*

Ampliació 21. La biografia

1. *Resposta oberta.*

Ampliació 22. Pronoms personals forts i febles

1. –Sou **vosaltres** els encarregats?

–Sí, portem el punt d'informació. Us podem ajudar?

–Si us plau. **Ella** i **jo** necessitem que ens expliqui com funciona aquest centre.

Nosaltres portem força estona barallant-nos amb l'ordinador, però encara no hem entès...

–No us preocupeu, acostuma a passar.

El primer que cal fer és informar-se: **ell** o **jo** us explicarem tot el necessari.

2. Compra les taronges. Les compra.

Demana el llibre. El demana.

Regala flors. En regala.

Dóna llibres al Pau. Li dóna llibres.

Agafa els caramels. Els agafa.

Porta la bicicleta. La porta.

3. Em compren. El posa. En compra. El prepara.

Ampliació 23. Escrivim un diari personal

1. Jo em pensava que anar a casa de l'Olga seria més fàcil, però...

Espero que demà el dia comenci una mica millor.

Dilluns 23 d'octubre de 2005.

Avui ha estat un dia bastant difícil.

■ *Resposta oberta.*

Ampliació 24. La essa sorda

1. cireres, estruç, cinturó, carbassa, sabata, llaç, sac, cassola, caçadora, calçotets, ceba, enciam.

2. s: sabata, sac.

ss: carbassa, cassola.

c: cireres, cinturó, ceba, enciam.

ç: estruç, llaç, caçadora, calçotets.

■ *Resposta oberta.*

Ampliació 25. Els mots compostos

1. portacompactes, portamonedes, portaavions.

2. trencaglaç, trencaclosques, trencanous, trencacolls, trencacaps, trencapins.

3. escura-xemeneies, escuradents, escurabutxaques; transoceànic, transmetre, transportar, transpirinenc; penja-robres; gratacels; supermercat, superheroï; parallamps, parabrisa, para-xocs.

Ampliació 26. La essa sonora

1. zoo, zebra, colze, rosa, zona, pesat, catorze, rosada, turquesa, transit, tisoires, brusa, trapezista, zero, camisa, alzina, casa, esbarzer, tristesa, ximpanzé.

2. s: gasela, rosa, casa, present.

z: pinzell, amazona, donzella, esmorzar.

Ampliació 27. L'oració

1. *Resposta model:*

La Maria, La Maria viu, La Maria viu al, La maria viu al poble. La Maria viu al poble del, La Maria viu al poble del costat.

2. *Resposta model:*

• El noi ros viu a la meva escala.

• El seu amic camina així.

• Aquesta dona simpàtica treballa allà.

Ampliació 28. El narrador de la història

1 i 2. *Resposta oberta.*

■ *Resposta oberta.*